

Sanna Auvinen
Aleksi Padatsu

ALAIKÄINEN TURVAPAIKANHAKIJANA

Yksin tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden
kokemuksia integroitumisesta suomalaiseen
yhteiskuntaan

Opinnäytetyö

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomikoulutus

2025

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Sosionomi (AMK)
Tekijä/Tekijät	Sanna Auvinen, Alekski Padatsu
Työn nimi	Yksin tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden kokemuksia integroitumisesta suomalaiseen yhteiskuntaan
Toimeksiantaja	Solum yhtiöt Aves Oy
Vuosi	2025
Sivut	43 sivua, liitteitä 8 sivua
Työn ohjaajat	Olli Rissanen, Kati Vapalahti

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tunnistaa ja kuvata yksin tulleiden alaikäisten maahanmuuttajanuorten integroitumisprosessin eri vaiheita Suomessa. Tarkoituksena on selvittää, millaisia kokemuksia ja haasteita nuoret kohtaavat arjessaan koulussa ja ryhmäkodeissa, sekä arvioida tukipalveluiden ja vastaanottavan yhteisön vaikutuksia kotoutumiseen. Halusimme antaa erityisesti ääntä nuorille itselleen ja tuoda esiin heidän näkemyksiään ja toiveitaan suomalaiseen yhteiskuntaan integroitumisesta. Tavoitteena on, että toimeksiantaja pystyisi hyödyntämään opinnäytetyön tuloksia käytännön työssä ryhmäkodeilla kotouttamistyössä.

Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisena kyselytutkimuksena yhteistyössä Solum yhtiöt Aves oy:n kanssa. Aineisto kerättiin kvantitatiivisella menetelmällä Webropol-kyselyn avulla ja analysoitiin laadullisesti sisällönanalyysin menetelmin. Tutkimuskyselyyn osallistujat ovat yksin tulleita alaikäisiä turvapaikanhakijoita, jotka asuvat alaikäisten ryhmäkodeissa. Kysely tuotettiin anonyymisti.

Tulokset osoittavat selkeästi, että koulutus, kielitaito, harrastukset, yhteisöllinen asuminen ja sosiaaliset suhteet tukevat merkittävästi kotoutumista. Hidas-
taviksi tekijöiksi kotoutumiseen mainittiin puutteellinen kielitaito, perhesuhteiden haasteet ja epävarmuus tulevaisuudesta. Nuoret kokivat turvallisuuden ja yhteiskunnallisen osallisuuden tärkeinä elementteinä kotoutumisessa. Kokonaisuudessaan Suomi koetaan uutena kotimaana hyvänä vaihtoehtona asettua ja alkaa rakentamaan parempaa tulevaisuutta. Moni vastaajista haluaa tulevaisuudessaan opiskella ja työllistyä Suomessa.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että kotoutumista tulisi tukea panostamalla erityisesti uuden kielen opiskeluun, perheenyhdistämisprosessin sujuvoittamiseen ja selkeämmän oleskelulupaprosessin kehittämiseen. Olennaista olisi huomioida yksilölliset toiveet ja tarpeet nykyistä paremmin, jotta tukitoimenpiteet vastaisivat paremmin maahanmuuttajien moninaiisiin elämäntilanteisiin. Lisäksi vuoropuhelua tulisi lisätä eri kulttuurien välillä. Kohdennettua tukea olisi syytä tarjota erityisesti kotoutumisen alkuvaiheessa.

Asiasanat: maahanmuuttopalvelut, lainsäädäntö, yksin tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat, integroituminen, ryhmäkoti

Degree title	Bachelor of Social Services
Authors	Sanna Auvinen, Alekski Padatsu
Thesis title	Experiences of unaccompanied minor asylum seekers integrating into Finnish society
Commissioned by	Solum yhtiöt Aves Oy
Time	2025
Pages	43 pages, 8 pages of appendices
Supervisor	Olli Rissanen, Kati Vapalahti

ABSTRACT

This thesis aims to explore and describe the process and stages of social integration experienced by underage immigrants who have arrived in the country unaccompanied. The primary objective was to gather insights into the experiences and challenges faced by immigrant youth in their daily lives at school and group homes. Additionally, the research examines how social integration is influenced by supporting social services and the local community. Above all, we aimed to provide these young individuals with an opportunity to express their opinions and aspirations regarding their integration into Finnish society. It is our hope that the findings and conclusions presented in this publication will serve as valuable resources for the client in their efforts to enhance social integration for residents of group homes. The research was conducted as a qualitative inquiry in collaboration with Solum yhtiöt Aves Oy. Data was collected through a Webropol survey and analyzed with qualitative content analysis. The participants were unaccompanied minor asylum seekers who had arrived in Finland alone and were living in group homes for underage children. The survey was conducted anonymously.

The results clearly demonstrate that education, hobbies, language skills, communal living, and social relationships significantly enhance social integration. Conversely, limited language proficiency, challenging family relationships, and a sense of uncertainty about the future were identified as hindering factors. The participants emphasized that stability and active participation in society are essential elements of the integration process. Overall, Finland is regarded as a promising option for building a better life and settling down. Many of the participants expressed a desire to remain in Finland to pursue education and employment opportunities.

In conclusion, enhancing social integration requires a stronger emphasis on language education, as well as the streamlining and clarification of family reunification and residence permit processes. It is crucial to prioritize the individual needs and aspirations of immigrants to ensure that assistance is tailored to their diverse life situations. Furthermore, fostering cross-cultural dialogue should be actively encouraged. Allocated support should be provided at the initial stages of the social integration process to maximize its effectiveness.

Keywords: immigration services, legislation, unaccompanied minor asylum seekers, integration, group home

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	MAAHANMUUTTOPALVELUT JA LAINSÄÄDÄNTÖ	7
2.1	Maahanmuuttopalvelut	8
2.2	Lainsäädäntö	9
3	ILMAN HUOLTAJAA TULEVAT ALAIKÄISET TURVAPAIKANHAKIJAT SUOMESSA 10	
3.1	Turvapaikanhakija ja pakolainen	10
3.2	Yksin tullut alaikäinen ja heidän asemansa	11
3.3	Integroituminen: yksilön ja yhteiskunnan väliset prosessit	12
3.4	Ryhmäkoti	13
4	TURVAPAIKANHAKUPROSESSI SUOMESSA	14
5	OPINNÄYTETYÖN TAVOITE JA TARKOITUS	16
6	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	17
6.1	Tutkimuskysymys	18
6.2	Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen lähestymistapa menetelmänä	19
6.3	Aineiston keruun eteneminen	20
6.4	Aineiston käsittely ja säilytys	21
7	TULOKSET	21
7.1	Taustatiedot	22
7.2	Turvallisuuden tunne ja kotimaa	23
7.3	Kotoutumista edesauttavat ja hidastavat tekijät	24
7.4	Tyytyväisyys palveluihin	27
7.5	Kontaktit Suomessa	28
7.6	Merkityksellisyys	28
7.7	Tulevaisuus	30
7.8	Palveluiden riittävyys	32
7.9	Kokemuksia ja ajatuksia	33

8	POHDINTA.....	34
8.1	Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus.....	37
8.2	johtopäätökset ja jatkotutkimusaiheet.....	39
	LÄHTEET	39

KUVALUETTELO

LIITTEET

Liite 1. Tutkittavien informointilomake

Liite 2. Tutkimustiedote Solum yhtiöt oy henkilökunta

Liite 3. Webropol kysymykset

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen opinnäytetyö, jossa tarkastellaan alaikäisten yksin tulleiden maahanmuuttajanuorten kokemuksia integroitumisesta suomalaiseen yhteiskuntaan. Opinnäytetyö toteutettiin yhdistämällä sekä kvalitatiivista että kvantitatiivista lähestymistapaa, mikä mahdollisti aiheen tarkastelun sekä laadullisesti että määrällisesti. Näiden lähestymistapojen ansiosta saatiin kokonaisvaltaisempi kuva nuorten kokemuksista ja kotoutumisen moniulotteisuudesta. Opinnäytetyötä varten toteutettiin kyselytutkimus, jonka kautta pyrittiin saamaan vastauksia tutkimuskysymyksiin. Opinnäytetyön tarkoituksena on saada tietoa maahan tulleiden nuorten kokemuksista kotoutumisesta suomalaiseen yhteiskuntaan.

Pakolaisuus on akuutti ja globaali ilmiö, joka näkyy Suomessa ja Euroopassa. Pakolaisuus ja tähän liittyvä maahanmuutto mielletään monesti kielteiseksi asiaksi. Media, ikävä kyllä, vahvistaa maahanmuuton vastaisuutta. Maahanmuutossa on paljon kehitettävää ja potentiaalia valtion talouden näkökulmasta. Opinnäytetyömme kohdentuu maahanmuuttajanuoriin, jotka voidaan nähdä potentiaalisena työvoimana yhteiskunnassamme muutaman vuoden päästä. Työelämän saavuttaakseen nuorten on integroiduttava suomalaiseen yhteiskuntaan. Toivomme opinnäytetyötä tehdessämme löytävämme epäkohtia, joita voimme jatkossa parantaa työskentelyssämme maahanmuuttajanuorten kanssa. Opinnäytetyö toteutettiin kvantitatiivista menetelmää eli Webropol-kyselyä hyödyntäen. Kyselyyn saatiin yhdeksän vastausta.

Työskentelemme työssämme yksin tulleiden maahanmuuttajanuorten kanssa ja näin ollen hyödynnämme vastauksia analysoidessa kokemuksiamme. Tuloksia analysoitaessa pääpaino on tästä huolimatta kyselyyn saadut vastaukset. Tavoitteena on, että ryhmäkodeilla työskennellessä pystyttäisiin hyödyntämään opinnäytetyön tuloksia ja kehittämään mahdollista kotouttamistyötä. Opinnäytetyön aihe on tärkeä ja ajankohtainen asia sekä tulevaisuuden kannalta merkittävä, sillä onhan kyse Suomen yhteiskunnan kehityksestä ja sosiaalisesta kestävydestä.

Kyselyymme osallistuvat nuoret ovat osaksi asiakkaitamme sekä yrityksemme asiakkaita muissa alaikäisten ryhmäkodeissa. Opinnäytetyötä tehdessämme työskentelemme molemmat Solum Yhtiöt Aves Oy:n yksin tulleiden alaikäisten ryhmäkodissa. Ryhmäkotien nimiä ei mainita tässä opinnäytetyössä tutkimuskyselyyn osallistuneiden tunnistettavuuden vuoksi. Työelämän yhteistyökumppanillamme on suuri vastuu maahan tulleiden nuorten kotoutumisessa ja integroitumisessa yhteiskuntaamme. Opinnäytetyön yhteistyökumppanimme rooli on tarjota meille tilat sekä työskentelymahdollisuudet tutkittavien nuorten kanssa. Kotoutumisen edistäminen parantaa maahanmuuttajanuoriemme mahdollisuuksia muun muassa työllistyä yhteiskunnassamme.

Tutkimuskyselymme haasteena oli saada riittävän selkeät kysymykset. Vastauksia saadessamme oletimme perheenyhdistämisen nousevan esille kotoutumista edistävänä tekijänä. Kulttuuritaustoista riippumatta perhettä pidetään keskeisenä hyvinvoinnin lähteenä kaikille nuorille ja lapsille. Tämän opinnäytetyön kyselyyn osallistuneet nuoret ovat kaukana omasta perheestään, ja monet ovat lähteneet sotaa, vainoja tai väkivaltaisuutta pakoon.

Oletamme suomen kielen osaamisen merkityksen tulevan korostumaan yhteiskuntaan integroitumisen suhteen. Pyrkimyksemme on löytää korjattavia epäkohtia, joihin voisimme opinnäytetyön valmistuttua puuttua laajalti ryhmäkodissamme, sekä muissa ryhmäkodeissa. Toivomme opinnäytetyömme avaavan maahanmuuton potentiaalia sekä auttamaan maahanmuuttajanuorten kanssa toimivia asiantuntijoita toimimaan työssään entistäkin tehokkaammin.

2 MAAHANMUUTTOPALVELUT JA LAINSÄÄDÄNTÖ

Maahanmuutto on yhteiskunnallinen ilmiö, jonka vaikutukset näkyvät laajasti eri sektoreilla kuten, esimerkiksi koulutuksessa ja sosiaali- ja terveystaloudissa. Erityisesti alaikäisten, yksin tulleiden turvapaikanhakijoiden kohdalla maahanmuuttopalveluiden toimivuus ja lainsäädännön selkeys ovat avainasemassa heidän oikeuksiensa toteutumisessa ja onnistuneessa kotoutumisessa.

Tässä luvussa tarkastellaan keskeisiä maahanmuuttopalveluita ja lainsäädännöllisiä kehyksiä, jotka vaikuttavat yksin tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden asemaan Suomessa.

2.1 Maahanmuuttopalvelut

Maahanmuuttopalveluihin, jotka mahdollistavat turvapaikkaprosessin toteutumisen, vaikuttaa useita kansainvälisiä sopimuksia. Näitä ovat esimerkiksi EU:n lainsäädäntö ja Suomen omat säädökset. Keskeisiä Suomen turvapaikanhakija- ja pakolaispolitiikan määrittäjiä ovat YK:n pakolaissopimus ja Kansainväliset sopimukset. Nämä tarjoavat oikeudellisen kehikon kattavasti, jonka mukaan maahanmuuttajien perus- ja ihmisoikeuksia on suojeltava ja kunnioitettava kaikessa toiminnassa. Näiden sopimusten mukaan Suomi sekä muut EU:n jäsenmaat ovat velvollisia vastaanottamaan turvapaikanhakijoita, jotka tarvitsevat kansainvälistä suojelua. Lisäksi EU:n jäsenvaltioiden on sitouduttava perus- ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja turvattava niiden täysimääräinen toteutuminen maahanmuuttajatilanteesta riippumatta. (Valtioneuvosto 2015a.)

YK:n yleismaallinen ihmisoikeuksien julistus (1948) koskee myös maahanmuuttaneita lapsia, mikä asettaa perusperiaatteet kaikkien ihmisten oikeuksien suojelemiseksi riippumatta heidän iästään, sukupuolestaan tai muista taustatekijöistään. Erityisesti YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista (1959) tarkentaa ja suojelee lasten erityisiä oikeuksia, ja sen artikkelit turvaavat lasten hyvinvointia ja kehitystä. Artikla 2 määrittelee syrjinnän kiellon, mikä tarkoittaa, että lapsia ei saa syrjiä minkään perusteella, kuten rodun, uskonnon, kielen tai muiden henkilökohtaisiin ominaisuuksiin liittyvien tekijöiden vuoksi. Tällä taataan, että kaikilla lapsilla on oikeus ja he saavat nauttia samoista mahdollisuuksista ja oikeuksista.

Artikla 6 korostaa oikeutta lapsen elämään sekä hänen perusoikeuttaan elämän ja kehityksen edellytyksin. Lapsen tulevaisuus ja hyvinvointi on taattava niin, että hänellä on mahdollisuus elää terveellistä ja täysipainoista elämää. Artikla 12 velvoittaa ottamaan huomioon lapsen näkemyksiä kaikissa lasta koskevissa asioissa. Tämä edellyttää, että päätöksenteossa huomioidaan lap-

sen ikä ja kehitystaso, jolloin lapsen mielipiteet ja ääni tulevat kuulluiksi ja vaikuttavat häntä koskeviin päätöksiin. Artikla 22 takaa lapsille oikeuden asianmukaiseen suojeluun ja humanitääriseen apuun, erityisesti silloin, kun he hakevat pakolaisasemaa. Tämä artikla tunnustaa lasten haavoittuvuuden pakolaisena ja varmistaa, että heille tarjotaan heidän tarvitsevaa tukea ja suojelua (Valtioneuvosto 2015b.)

Artikla 39 asettaa sopimusvaltiolle veloitteen ryhtyä toimenpiteisiin lasten ruumiillisen ja henkisen toipumisen edistämiseksi silloin, kun he ovat kokeneet elämässään pahoinpitelyä, kidutusta tai muuta julmaa kohtelua tai osallistuneet aseellisiin konflikteihin. Tavoitteena on, että lapsen toipuminen tapahtuu sellaisessa ympäristössä, joka tukee hänen terveyttään, ihmisarvoaan ja kunnioitustaan, sekä edistää hänen sopeutumistaan normaaliin elämään. Näiden artiklojen perusteella YK:n sopimukset tarjoavat vahvan juridisen kehyksen lasten suojelulle ja hyvinvoinnille maailmanlaajuisesti, samalla kun he huomioivat lasten oikeudet ja erityistarpeet (Valtioneuvosto 2015b.)

2.2 Lainsäädäntö

Suomalaiseen lainsäädäntöön kuuluu useita säädöksiä, jotka vaikuttavat keskeisesti yksin tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden kohteluun ja integrointiin. Näitä ovat erityisesti ulkomaalaislaki (30.4.2004/301), joka säätelee maahanmuuttoa ja turvapaikkaprosessia yleisellä tasolla, laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamista ja auttamista (17.6.2011/746), joka määrittelee turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja erityistuen, sekä laki kotoutumisen edistamisestä (19.4.2023/681), joka korostaa kotouttamistoimien merkitystä turvapaikan saaneiden integroitumisessa yhteiskuntaan. Kotouttamislaki säätelee muun muassa kielikoulutuksen järjestämistä, työllistymistä edistäviä toimia ja asuinalueiden tukemista.

Suomalaiseen lainsäädäntöön kuuluu useita säädöksiä, jotka vaikuttavat keskeisesti yksin tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden kohteluun ja integrointiin. Näitä ovat erityisesti ulkomaalaislaki (30.4.2004/301), joka säätelee maahanmuuttoa ja turvapaikkaprosessia yleisellä tasolla, laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamista ja auttamista (17.6.2011/746), joka määrittelee turvapaikanhakijoiden vastaanoton

ja erityistuen, sekä laki kotoutumisen edistämisestä (19.4.2023/681), joka korostaa kotouttamistoimien merkitystä turvapaikan saaneiden integroitumisessa yhteiskuntaan. Kotouttamislaki säätelee muun muassa kielikoulutuksen järjestämistä, työllistymistä edistäviä toimia ja asuinalueiden tukemista.

3 ILMAN HUOLTAJAA TULEVAT ALAIKÄISET TURVAPAIKANHAKIJAT SUOMESSA

Kun puhutaan yksin tulleiden alaikäisten integroitumisesta suomalaiseen yhteiskuntaan, on erityisen tärkeää ymmärtää muutamia keskeisiä käsitteitä. Ensimmäisenä tässä luvussa tarkastellaan turvapaikanhakijoihin ja pakolaisiin liittyviä käsitteitä yleisesti, ja tämän jälkeen käydään läpi turvapaikkamenettelyn eri vaiheet.

Yksin tulleet alaikäiset maahanmuuttajat muodostavat erityisen haavoittuvan ryhmän, jonka integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan on sekä haastavaa että myös tärkeää. Kyseinen ryhmä koostuu yksin tulevista alaikäisistä nuorista ja lapsista, jotka ovat tulleet Suomeen ilman lähiverkostoa, eli vanhempiaan tai muita huoltajia. (Sisäministeriö 2024). Euroopan komission (2016, 4) raportin mukaan pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden integroituminen koetaan yhteiskunnassa haastavaksi mm. työmarkkinoilla. Haasteita on mm. lakirajoituksissa, resurssipula maahanmuuttopuolella, kulttuurillisissa eroissa, sosiaalisissa haasteissa, kieliongelmissa ja matala koulutustaso.

3.1 Turvapaikanhakija ja pakolainen

Turvapaikanhakijoihin ja turvapaikkaprosessiin liittyy monia erilaisia termejä ja käsitteitä, jotka ovat tärkeä selventää. Arkikielessä pakolaisuudella ja pakolaisilla viitataan usein kaikkiin ihmisiin, jotka ovat joutuneet lähtemään kotiseudultaan hakeakseen turvaa, sekä niihin, jotka ovat saaneet kohdemaassa suojeluperustein oleskeluluvan tai turvapaikan. He ovat usein paenneet sodan, vainon tai muiden kriisien vuoksi ja kokevat sen takia monia erityisiä tarpeita, jotka vaativat erityistä ja huolellistakin huomiointia. Turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten määrä maailmalla on kasvanut rajusti viimeisen kymmenen vuoden aikana. (UNHCR, 2024.)

Tässä tapauksessa puhumme alle 18-vuotiaista turvapaikanhakijoista. Turvapaikanhakija on henkilö, joka on hakenut kansainvälistä suojelua saapumalla maahan ja esittämällä viranomaisille turvapaikkahakemuksen. Suomen lainsäädännössä laissa kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta (Luku 1, 6§) turvapaikanhakija voi saada suojelua joko turvapaikan, toissijaisen suojelun tai humanitäärisen suojelun perusteella, mikäli hän ei täytä pakolaisaseman kriteerejä. Humanitääristä suojelua tarjotaan henkilöille, jotka pelkäävät tulevansa vainoetuiksi, kärsivänsä vakavasta vaarasta tai tulevansa kohdelluksi, joka rikkoo hänen ihmisarvoaan kotimaassaan. Huomioarvoista on myös, että huonon ihmis-oikeustilanteen vuoksi humanitäärisen perustein myönnetyn oleskeluluvan jälkeen henkilö ei voi palata kotimaahansa tai asuinmaahansa.

Mikäli hakijalle myönnetään turvapaikka, hän saa pakolaisstatuksen. On tärkeää huomata, että turvapaikanhakija ja pakolainen eivät olet synonyymejä, sillä turvapaikanhakijan asema on edelleen selvittämätön, eikä häntä voida katsoa vielä pakolaiseksi ennen kuin turvapaikkahakemus on käsitelty. Suomen ulkomaalaislaissa (301/2004) pakolaisella viitataan niihin henkilöihin, joille on myönnetty virallinen pakolaisstatus.

Turvapaikkamenettelyn aikana tarkastellaan mahdollisuuksia myös myöntää oleskelulupa muilla perusteilla, kuten toissijaisella suojelulla. Toissijainen suojelu on mahdollista silloin, kuin turvapaikanhakija ei täytä pakolaisuuden kriteerejä, mutta kotimaassaan tai asuinmaassaan uhkaa vakava vaara, kidutus, rangaistus tai muu epäinhimillinen kohtelu. Myös aseellinen konflikti voi olla peruste myöntää oleskelulupa, jos paluu kotimaahan tai pysyvään asuinmaahan vaarantaisi hakijan turvallisuuden. Kaikkia näitä suojeluvaihtoehtoja kutsutaan kansainväliseksi suojeluksi, ja niiden perusteella myönnetty oleskelulupa tarjoaa henkilölle turvaa ja suojaa. (Maahanmuuttovirasto 2025.)

3.2 Yksin tullut alaikäinen ja heidän asemansa

Yksin tulleella alaikäisellä maahanmuuttajalla tarkoitetaan maahanmuuttajaa, joka saapunut Suomeen ilman huoltajaa ja on alle 18-vuotias. Yksin tulleilla alaikäisillä Suomessa on erityinen suojelun tarve, ja heidän asemansa on

määritelty lainsäädännössä ja kansainvälisissä sopimuksissa, kuten YK lapsen oikeuksien sopimuksessa (Suomen YK-liitto 2021).

Maahanmuuttajanuorille määrätään edustaja, joka toimii lapsen oikeuksien valvojana, erityisesti oikeudellisissa ja hallinnollisissa prosesseissa. Tämä edustajajärjestelmä on hyvin olennainen asia, ja sillä turvataan nuorten oikeudet ja varmistetaan, että hänen etunsa huomioidaan esimerkiksi turvapaikkaprosessissa ja muissa virallisissa asioissa. Edustaja huolehtii heidän oikeuksistaan ja edunvalvonnastaan koko turvapaikkaprosessin ajan (Maahanmuuttovirasto 2014.)

3.3 Integroituminen: yksilön ja yhteiskunnan väliset prosessit

Integroituminen on prosessi, jossa yksin tullut alaikäinen sopeutuu ja löytää paikkansa suomalaisessa yhteiskunnassa. Tämä prosessi on kaksisuuntainen ja vaatii sekä tulijan että vastaanottavan yhteiskunnan aktiivista osallistumista. Suomalaisessa kontekstissa integraatio on edellytys sille, että yksin tulleet alaikäiset voivat saavuttaa tasavertaisen aseman yhteiskunnassa. Tähän liittyy muun muassa koulutuksen, kielitaidon, sosiaalisten suhteiden ja kulttuurisen sopeutumisen edistäminen. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2024.)

Koulutus on yksi keskeisimmistä tekijöistä yksin tulleiden alaikäisten integroitumisessa. Suomessa perusopetus on lakisääteinen oikeus kaikille lapsille, mukaan lukien maahanmuuttajanuoret. Heille tarjotaan valmistavaa opetusta, jonka aikana he oppivat suomen kieltä sekä tutustuvat suomalaiseen koulutusjärjestelmään ja kulttuuriin. Kielitaito on avainasemassa, sillä se mahdollistaa sujuvan siirtymisen tavalliseen opetukseen ja myöhemmin ammatilliseen koulutukseen tai lukioon. Koulutuksen kautta yksin tulleet alaikäiset saavat myös akateemisia taitoja sekä sosiaalisia verkostoja, jotka ovat elintärkeitä heidän integroitumiselleen. (VOKnet 2023.)

Englannin kielessä termi "integration" vastaa suomen kielessä käytettyä sanaa "integraatio" tai "integroituminen", joka viittaa samaan asiaan kuin kotoutuminen. Kotoutumisella tarkoitetaan prosessia, jossa maahanmuuttajasta tulisi yhteiskunnan täysivaltainen jäsen. Yhteiskunnan täysivaltaisena jäsenenä maahanmuuttaja pääsee nauttimaan yhteiskunnan oikeuksista ja velvollisuuksista.

sista. Kotoutuminen on yksilön ja yhteiskunnan välinen prosessi. Kotoutuminen tarkoittaa maahanmuuttajan osallistumista työelämään, opiskeluun ja yhteiskunnan toimintaan, säilyttäen samalla oman kulttuurinsa ja kielensä (Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023, luku 2, 12. §).

Suomessa kotoutumista tuetaan lainsäädännön avulla, johon kuuluu laki kotoutumisen edistämisestä sekä laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta. Näiden lakien tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista, valinnanvapautta ja tasa-arvoa. Lisäksi lainsäädäntö määrittelee, mitä kotouttamishjelman tulee sisältää, jotta se tukee tehokkaasti maahanmuuttajien integroitumista yhteiskuntaan. Perheryhmäkohteissa esimerkiksi nuorten tulee suorittaa suomalaisen yhteiskunnan kurssi.

3.4 Ryhmäkoti

Yksin tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden majoitusjärjestelyt ovat tärkeä osa Suomen vastaanottojärjestelmää. Yksin saapuneiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden ryhmäkodit ovat keskeinen osa Suomen humanitaarista maahanmuuttojärjestelmää (Pakolaisten vastaanotto s.a.). Alaikäiset turvapaikanhakijat, jotka saapuvat ilman huoltajaa, sijoitetaan aluksi vastaanottokeskusten yhteydessä toimiviin ryhmäkoteihin. Nämä ryhmäkodit tarjoavat turvallisen ja vakaan ympäristön lapsille, joilla on heikentynyt turvallisuudentunne tai vieraaseen kulttuuriin sopeutumisen ongelma. Erossa oleminen omasta perheestä saattaa aiheuttaa suurta stressiä ja psyykkisen hyvinvoinnin horjuttamista.

Ryhmäkodit ovat suunniteltu erityisesti alaikäisille turvapaikanhakijoille, ja niiden koko vaihtelee yleensä 8–24 lapsen välillä. Lapsille tarjotaan ryhmäkohteissa peruspalvelut, jotka heille kuuluvat oikeudenmukaisesti, kuten esimerkiksi sosiaali- ja terveystyöpalvelut. Ryhmäkotien perusajatuksena on turvata lasten hyvinvointi ja tarjota heille tarvittava tuki siinä vaiheessa, kun heidän turvapaikkaprosessinsa on käynnissä. (Kotoutumislaki 681/2023, luku 3. § mom. 33).

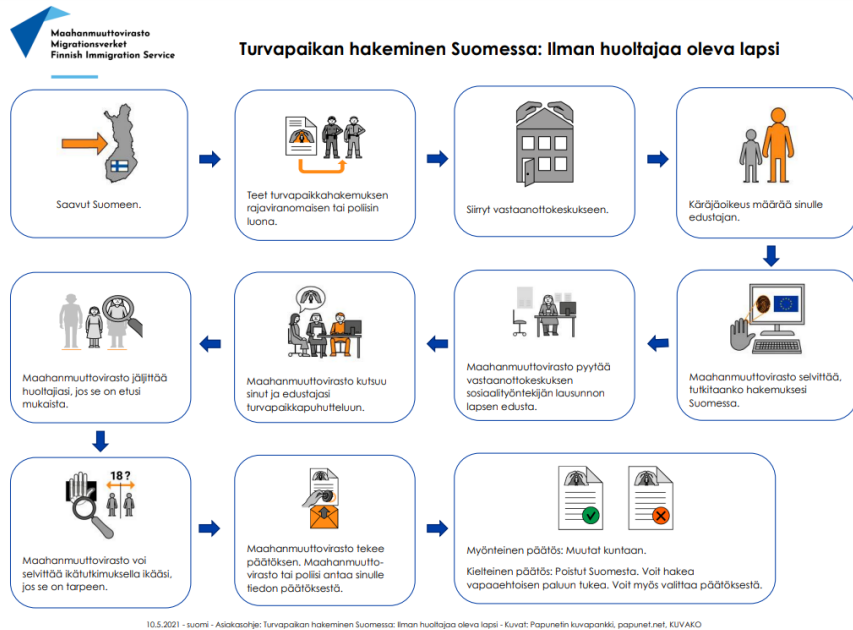
Ryhmäkotien henkilökuntamäärä on suunniteltu samankaltaiseksi kuin suomalaisissa lastenkodeissa, mikä osaltaan takaa riittävän tuen ja valvonnan lasten

arjessa. On kuitenkin tärkeä huomioida, että vaikka ryhmäkodit muistuttavat lastensuojelulaitoksia toiminnaltaan ja resursseiltaan, ne eivät kuulu lastensuojelulain alaisuuteen. Tämä erottelu on olennainen ymmärtää, sillä ryhmäkotien toimintaa säätelevät pääasiassa vastaanottolakia koskevat periaatteet, eivätkä ne ole suoraan sidoksissa lastensuojeluun liittyvään lainsäädäntöön.

Ryhmäkotien merkitys korostuu erityisesti siinä, että ne tarjoavat alaikäisille turvapaikanhakijoille paitsi fyysisen turvapaikan, myös emotionaalisen tuen ja yhteisöllisyyden tunteen. Yksin saapuneilla lapsilla on usein taustallaan traumaattisia kokemuksia, kuten sodan, vainon tai menetyksen kokemus, minkä vuoksi he tarvitsevat erityisen herkän ja ymmärtävän ympäristön. Ryhmäkodeissa he saavat mahdollisuuden sopeutua uuteen elämäänsä Suomessa, oppia kulttuuriin ja kieleen liittyviä asioita sekä rakentaa tulevaisuuttaan turvallisessa ympäristössä. Suomessa ryhmäkoteja on yhdeksällä paikkakunnalla.

4 TURVAPAIKANHAKUPROSESSI SUOMESSA

Turvapaikan hakeminen Suomessa on monivaiheinen prosessi, jossa turvapaikanhakijan oikeudet ja hyvinvointi pyritään turvaamaan. Erityisesti ilman huoltajaa olevien lasten kohdalla prosessi sisältää useita vaiheita, joiden tavoitteena on varmistaa lapsen suojeleminen ja hänen oikeuksiensa toteutuminen. Prosessi alkaa lapsen saapuessa Suomeen. Alla olevassa kuvassa 1 on esitetty yleisellä tasolla keskeinen turvapaikkaprosessin kulku Suomessa ilman huoltajaa olevalle lapselle. Seuraavaksi käsitellään prosessin vaiheita aina Suomeen tulemisesta myönteiseen tai kielteiseen päätökseen.

Kuva 1. Turvapaikan hakeminen Suomessa: ilman huoltajaa oleva lapsi (Maahanmuuttovirasto 2025)

Ensimmäiseksi alaikäisen maahanmuuttajan täytyy heti maahan saavuttuaan tehdä turvapaikkahakemus joko rajaviranomaisen tai poliisin luona. Turvapaikkaa haetaan henkilökohtaisesti. Turvapaikkahakemukseen kirjataan henkilötiedot, kuten hakijan perheenjäsenet ja mahdolliset muut omaiset. Tämän jälkeen lapsi siirretään vastaanottokeskukseen, jossa hän saa väliaikaisen majoituksen ja perustarpeensa turvataan kokonaisvaltaisella huolenpidolla, terveyspalveluilla ja sosiaalipalveluilla. Samanaikaisesti käräjäoikeus määrää hänelle edustajan, joka huolehtii hänen eduistaan ja oikeuksistaan koko turvapaikkaprosessin ajan (Alaikäisten tukeminen ja edustaminen s.a.).

Seuraavassa vaiheessa Maahanmuuttovirasto selvittää, onko hakemuksen tutkiminen Suomessa mahdollista. Jos hakemus voidaan käsitellä Suomessa, Maahanmuuttovirasto pyytää vastaanottokeskuksen sosiaalityöntekijältä lausunnon lapsen edusta. Mahdollista on, että hakemuksen käsittely voi tapahtua toisessa maassa ja hakemus voidaan myös jättää tutkimatta, jos lapsi on jo saanut suojelua turvallisessa maassa tai on saapunut Suomeen sellaisesta maasta, josta olisi voinut hakea suojelua. Näitä maita ovat mm. Euroopan Unionin jäsenvaltiot sekä Norja, Islanti, Sveitsi ja Liechtenstein jotka noudattavat ns. Dublin-asetusta. Dublin-asetus on Euroopan unionin säädös, joka määrää, että turvapaikkahakemus käsitellään vain yhdessä Dublin-maassa. Sen tarkoituksena on estää hakijoita jättämästä hakemuksia useisiin maihin ja

varmistaa, että turvapaikkaprosessi tapahtuu tehokkaasti. Asetuksen mukaan hakemus käsitellään siinä maassa, johon hakija on ensimmäisenä saapunut. (Pakolaisneuvonta 2025).

Tämän jälkeen lapsi ja hänen edustajansa kutsutaan turvapaikkapuhutteluun, jossa selvitetään lapsen taustat ja turvapaikkaperusteet. Edustajan lisäksi paikalla voi myös mukana olla avustaja eli lakimies tai vastaanottokeskuksen sosiaalityöntekijä. Tarvittaessa Maahanmuuttovirasto voi tehdä ikätutkimuksen varmistaakseen hakijan iän, jos ikä vaikuttaa epävarmalta. Turvapaikkahaun hakemuksen käsittely voi enintään kestää 6 kuukautta.

Lopuksi Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen turvapaikkahakemuksesta. Jos päätös on myönteinen, iän mukaan lapsi siirtyy asumaan kuntaan itsenäisesti tai perheryhmäkotiin ja hänelle järjestetään tarvittavat palvelut, kuten koulutus ja terveydenhuolto. Mikäli päätös on kielteinen, lapsen tulee poistua Suomesta, mutta hän voi hakea vapaaehtoisen paluun tukea tai valittaa päätöksestä. (Maahanmuuttovirasto 2019.)

Turvapaikanhakuprosessi ilman huoltajaa olevalle lapselle on moniulotteinen ja vaatii viranomaisilta erityistä huomiota lapsen oikeuksien ja hyvinvoinnin turvaamiseksi. Jokaisessa vaiheessa lapsen etu pyritään varmistamaan, jotta hänen oikeutensa suojeluun ja turvalliseen elämään toteutuisivat parhaimmalla mahdollisella tavalla.

5 OPINNÄYTETYÖN TAVOITE JA TARKOITUS

Opinnäytetyön tavoitteena on tunnistaa ja kuvata yksin tulleiden alaikäisten integroitumisprosessia ja tarkastella, millainen vaikutus erilaisilla tukipalveluilla ja vastaanottavan yhteisön asenteilla ja toimilla on integroitumisprosessiin. Tärkeimpänä asiana mielestämme on antaa ääni yksin tulleille alaikäisille, joilla mahdollisuus tuoda esille heidän omia näkemyksiään, tuntemuksiaan ja toiveitaan integroitumiseen suomalaiseen yhteiskuntaan liittyen. Kokemusten ja haasteiden kartoittaminen kyselytutkimuksen avulla selventää millaisia kokemuksia ja haasteita nuoret kohtaavat uudessa ympäristössä niin kouluissa kuin ryhmäkodeissa.

Opinnäytetyö edistää myös yhteiskunnallista tietoisuutta ja pyrkii vaikuttamaan asenteisiin, päätöksentekoon ja palvelurakenteisiin yksin tulleiden alaikäisten hyväksi. Tukipalveluiden kehittäminen mahdollistaa integroitumisen sujuvammaksi ja onnistuneemmaksi prosessiksi. Merkittävänä odotuksena tässä olisi-kin se, että saataisiin kehitettyä ryhmäkodin toimintaa niin että se palvelisi alaikäisinä tulleita nuoria parhaalla mahdollisella tavalla vielä paremmin tulevaisuudessa kuin nykyisin.

Opinnäytetyön myötä oletamme ryhmäkodeissa sekä yhteiskunnassa tietoisuuden ja ymmärryksen kasvamista yksin tulleiden alaikäisten tilanteesta ja integroitumisprosessista, mikä voi suurena merkittävänä tekijänä vaikuttaa asenteisiin ja edistää sosiaalista koheesiota. Toivomme, että opinnäytetyömme tukee päättäjiä ja viranomaisia tarjoamalla tietoa, jonka pohjalta voidaan tehdä perusteltuja päätöksiä ja kehittää nuorten integroitumista edistävää politiikkaa.

Yhteenvedona, opinnäytetyön tarkoituksena on kerätä ja analysoida Webropol-kyselyn avulla kokemuksia ryhmäkodeissa eri puolella asuvien yksin tulleiden alaikäisten integroitumisesta suomalaiseen yhteiskuntaan. Opinnäytetyömme mahdollistaa syventävää ymmärrystä ja edistää yhteiskunnallista tietoisuutta. Opinnäytetyömme antaa näkökulmia, kuinka sosiaalialan ammattilaiset voisivat edistää ja antaa tukea työskennellessään vastaanottokeskuksessa yksin tulleiden alaikäisten parissa niin, että työ palvelisi mahdollisimman hyvin osana palveluverkostoa ja yhteiskuntaa.

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyön toteutus vaihe alkoi pohtimalla, kuinka saamme vastauksia opinnäytetyömme pääkysymykseen. Millaisia kysymyksiä laatisimme, jotta saisimme mahdollisimman tarkan kuvauksen opinnäytetyömme aiheeseen liittyen. Päädyimme käyttämään tutkimuskyselyyn Webropol-kyselyä käytännöllisistä ja eettisistä syistä. Kyselyllä pystyttiin tavoittamaan useampi henkilö samanaikaisesti ympäri Suomea. Tämän lisäksi kyselyn valitseminen osoittautui aikataulun ja resurssien kannalta järkevimmäksi vaihtoehdoksi. Kysely

mahdollisesti anonyymien vastaamisen, mikä saattaa madaltaa kynnystä kertoa arkaluonteisista kokemuksista ja lisätä vastausten rehellisyyttä. Kyselytutkimus on tehokas ja joustava tiedonkeruumenetelmä, jonka onnistuminen edellyttää huolellisesti laadittua lomaketta. Hyvä kysely perustuu selkeään tutkimusongelmaan ja sen tavoitteisiin, ja sen kysymykset muotoillaan ymmärrettäviksi, yksiselitteisiksi ja loogisesti eteneviksi (Vehkalahti 2014, 11). Kysymysten tulee olla tutkimusaiheen kannalta olennaisia ja niiden asettelu tulee kannustaa vastaamiseen. Vastaajien anonyyminä pysyminen korostui Webropol-kyselyyn johtavassa päätöksessä. Ennen kysymysten laatimista hankimme tutkimusluvan opinnäytetyökumppanimme kanssa. Luvat hankittuamme pohdimme sanamuotoja ja kysymyksiä yhdessä laatiessamme Webropol-kyselyä. Tarkastutimme kysymykset ohjaavalla opettajallamme, ja saimme häneltä lisää näkökulmia kysymyksien laatimiseen. Lisäsimme muutaman vapaavalintaisen kysymyksen ja saimme valmiiksi Webropol-kyselyn.

Informoimme puhelimitse kaikki kahdeksan ryhmäkotia, joihin lähetimme kyselyn saatekirjeineen sähköpostitse. Ensimmäisten viikkojen aikana saimme vain yhden vastauksen. Laitoimme useasti muistutuksia sähköpostitse. Kuu-kausi ensimmäisten kyselyiden lähettämisen jälkeen soitimme uudestaan ryhmäkodit läpi ja kerroimme opinnäytetyömme tilanteesta. Vastauksia alkoi tulla lisää. Saimme lopulta kaiken kaikkiaan yhdeksän vastausta Webropol-kyselyymme nimeltä "Kokemuksia Suomesta".

6.1 Tutkimuskysymys

Tämän opinnäytetyön päätutkimuskysymys on: Millaisia kokemuksia maahanmuuttaja nuorilla on Suomesta? Päätutkimuskysymykseemme saimme vastauksia Webropol-kyselyllä, joka jaettiin yrityksemme ryhmäkodeissa asuville nuorille. Päätutkimuskysymyksen lisäksi haimme vastauksia seuraaviin kysymyksiin: Mitkä asiat on koettu kotoutumista edistäviksi? Miten maahanmuuttajanuoret ovat kokeneet palveluiden riittävyyden?

6.2 Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen lähestymistapa menetelmänä

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusote tarjoaa syvällisen ymmärryksen yksin tulleiden alaikäisten integroitumisesta uuteen yhteiskuntaan. Tämä tutkimusote keskittyy yksilöiden tuntemuksiin, kokemuksiin ja näkemyksiin, ja se on erittäin hyödyllistä, kun tutkitaan henkilökohtaisia ja monimutkaisia ilmiöitä, kuten integroitumista. (Juhila, K. 2021.) Opinnäytetyömme selvittää yksin tulleiden alaikäisten integroitumisen monitahoista prosessia, joka kattaa useita elämän osa-alueita, kuten koulutuksen, sosiaaliset suhteet, kulttuurisen sopeutumisen ja psykologisen hyvinvoinnin. Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen avulla voidaan syventää ymmärrystä siitä, miten nämä nuoret kokevat uuden ympäristönsä ja millaisia haasteita he kohtaavat. Tutkimuksen tavoitteena on ymmärtää ja kuvata ilmiöitä mahdollisimman todentuntuisesti yksilöiden kokemusten ja merkitysten kautta (Hirsjärvi ym. 2009, 164). Määrällisessä eli kvantitatiivisessa tutkimuksessa sen sijaan pyritään vastaamaan tutkimuskysymyksiin numeerisen aineiston avulla. Opinnäytetyön tutkimuskysymykset vastaavat kvantitatiivisen tutkimuksen tavoin kysymyksiin muun muassa kuinka usein ja kuinka paljon. Tulokset esitetään usein lukuina ja havainnollistetaan esimerkiksi prosenttitaulukoiden avulla. (Heikkilä, T. 2014, 15.)

Opinnäytetyötä toteuttaessa hyödynsimme kvantitatiivista menetelmää käyttämällä Webropol-kyselyä aineistonkeruuvälineenä. Vaikka vastaajamäärä oli pieni, kvantitatiiviset tulokset tukivat laadullista analyysia ja antoivat taustatietoa tulosten jäsentelyyn. Opinnäytetyössä käytettiin kvantitatiivista otetta, ja kyselyn tulokset esitetään tässä opinnäytetyössä joko prosenttijakaumina tai keskiarvoina. Kyselylomaketutkimus on yleisimmin käytetty menetelmä määrällisen aineiston keruussa. Kyselyn yhteydessä kerättiin lisäksi laadullista kokemustietoa avoimien kysymysten avulla, joissa vastaajat kuvasivat kokemuksiaan integroitumisprosessistaan Suomeen. Avoimiin kysymyksiin saatu aineisto on analysoitu ja esitetään raportissa luokittelemalla vastaukset teemoitain. (Vilka 2021, 76.)

6.3 Aineiston keruun eteneminen

(Tutkimusprosessi 2009) materiaalista löytyvän tiedon mukaan kvalitatiiviseen, menetelmään kuuluu tutkimusprosessi, joka etenee asteittain. Laadullinen tutkimus yksin tulleiden alaikäisten integroitumisesta etenee systemaattisesti useiden vaiheiden kautta. Ensimmäinen vaihe oli tutkimusaiheen valinta, joka osoittautui luontevaksi, sillä työskentely vastaanottokeskuksessa johdatti meidät aiheeseen luonnostaan, sekä aiheen ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys tekivät siitä tärkeän ja motivoivan tutkimuskohteen. Näin syntyi tutkimusongelmamme: yksin tulleiden alaikäisten integroituminen suomalaisen yhteiskuntaan.

Aloitimme laatimalla suunnitelmaa, jossa määriteltiin tutkimuksen tavoitteet, tutkimuskysymykset sekä menetelmät. Tämän jälkeen opinnäytetyönprosessi jatkui perehtymällä tutkimusaiheeseen ja tutkimuskysymyksiä suunnitellulla. Opinnäytetyöhömmme liittyvät olennaisesti integroitumisen haasteet ja edistävät tekijät. Laadimme Webropol-kysymykset huolellisesti ja operationalisoitiin vastaamaan tutkimuskysymyksiin. Operationalisoinnilla tarkoitetaan teoreettisten käsitteiden muuttamista mitattaviksi asioiksi käytännön tasolla (Vilka 2021, 83). Esimerkiksi "integroituminen" purettiin konkreettisiksi kysymyksiksi liittyen koulunkäyntiin, kielen oppimiseen, ystävyys-suhteisiin ja kokemukseen osallisuudesta yhteiskunnassa. Näin varmistettiin, että kyselylomake mittaa juuri niitä asioita, joita opinnäytetyössä halutaan tutkia. Panostimme paljon kyselylomakkeen rakenteen ja kysymysten huolelliseen suunnitteluun. Halusimme luoda selkeän ja rennon kyselyn, ettei kysymyksiä olisi liikaa eikä kysely tuntuisi liian raskaalta. Lisäksi pidimme erityisen tärkeänä kieliasun selkeyttä sekä vastausvaihtoehtojen ymmärrettävyyttä ja yksiselitteisyyttä. Pohdimme tarkasti, mitä tietoa halusimme kerätä, ja muotoilimme kysymykset niin, että niihin voisi vastata mahdollisimman selkeästi. Tämän jälkeen perehdyttiin aiheetta käsittelevään kotimaiseen ja kansainväliseen kirjallisuuteen, jonka pohjalta rakennettiin tutkimuksen tietoperusta. Tietoperusta sisälsi keskeisiä käsitteitä, kuten maahanmuuttopalvelut, lainsäädäntö ja integroituminen. Seuraavaksi rakensimme tutkimuskysymykset Webropol-alustalle ja lähetimme ne sähköpostitse ryhmäkoodille vastattaviksi (Liite 3). Kyselylomakkeen yhteydessä lähetettiin nuorille saatekirje eli tutkittavien informointilomake (Liite 1) ja tutkimustiedote lomake (Liite 2) Solum Yhtiöt Aves oy:n henkilökunnalle.

Lomakkeissa kerrottiin vastaajille kyselyn tarkoituksesta, vastausten käsittelystä ja siitä, että henkilötietoja ei kerätä vastaajilta. Webropol- kysely sisälsi strukturoituja monivalinta- ja asteikkokysymyksiä, joiden avulla kartoitettiin esimerkiksi vastaajien kokemuksia turvallisuudesta, palveluista ja kotoutumista edistävästä ja hidastavista tekijöistä. Lisäksi mukana oli muutamia taustatietoja kartoittavia määrällisiä kysymyksiä. Valmis Webropol-kyselymme sisälsi kaksitoista (12) kysymystä, joista neljä (4) oli pakollisia vastata. Loput kahdeksan (8) kysymystä olivat vapaavalintaisia. Lisäksi kyselyn lopussa oli mahdollisuus kirjoittaa vapaasti omia ajatuksia ja kokemuksia Suomesta. Webropol-kyselyyn vastausaikaa annettiin alustavasti noin 3 viikkoa. Jouduimme jatkamaan kyselyaikaa kuukaudella vähäisten vastausten vuoksi. Vastausajan päätyttyä aloimme vastauksia tarkastellen miettimään analysointi tyyliä. Päädyimme analysoimaan saamamme vastaukset yksi kerrallaan laadullisen sisällönanalyysin keinoin. Lopuksi teimme yhteenvedon saamistamme vastauksista ja tuloksien pohjalta esitettiin johtopäätöksiä ja pohdittiin mahdollisuuksia tukipalveluiden kehittämiseen. Lisäksi tunnistettiin jatkotutkimusaiheita, joiden avulla voitaisiin yksin tulleiden alaikäisten integroitumista tutkia ja tukea syvällisemmin.

6.4 Aineiston käsittely ja säilytys

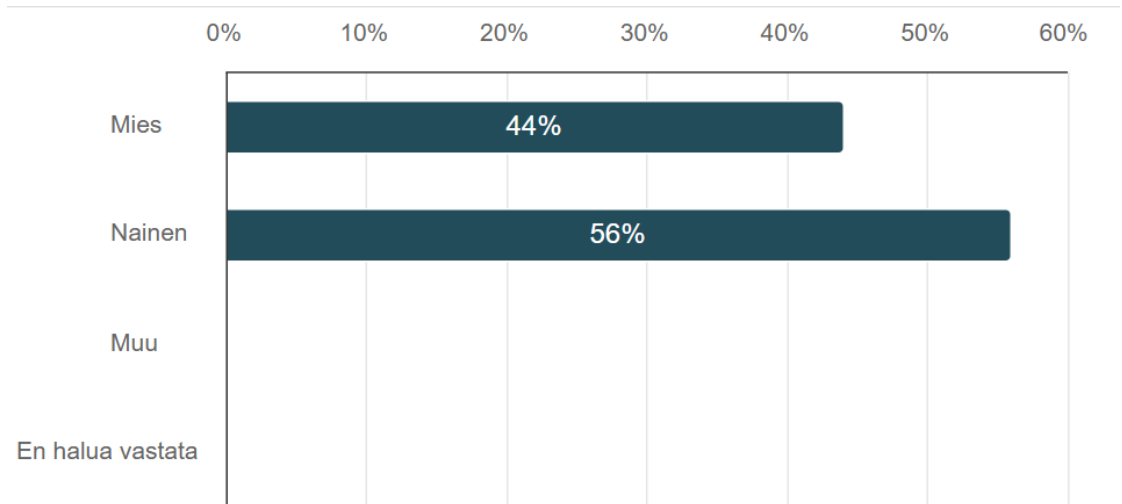
Kaikki keräämämme aineisto opinnäytetyötämme varten on anonyymisti toteutetulla Webropol-kyselyllä saamamme vastaukset. Vastaukset säilyivät täten tietoturvallisesti. (HAMK s.a.) Aineistoa käsitellessä ja analysoitaessa otimme huomioon saatujen vastausten määrät. Kävimme läpi keräämämme aineiston teoriapohjaa hyödyntämällä, sekä omaa tietopohjaamme hyödyntäen.

7 TULOKSET

Päätimme käydä Webropol-kyselymme vastaukset läpi kysymys kerrallaan. Vastaajien määrän jääden yhdeksään vastaajaan, emme voi tehdä kovin yleistäviä johtopäätöksiä. Voimme kuitenkin verrata saatuja vastauksiamme aiempiin odotuksiimme esiin nousseista teemoista. Jaoimme tulokset teemoittain.

7.1 Taustatiedot

Ensimmäisenä selvitimme vastaajiemme taustatietoja. Ensimmäinen kysymys oli pakollinen vastata ja kuului “Mikä on sukupuolesi?”. Kuten alla oleva kuva 2 näyttää, vastaukset jakoutuivat varsin tasaisesti: naisia (56 %, n = 5) ja miehiä (44 %, n = 4).

Kuva 2. Vastaajien sukupuolijakauma

Toinen kysymys oli edeltävän kysymyksen kanssa määritelty pakolliseksi vastata ja kuului “Mikä on statuksesi tällä hetkellä?”. Kuva 3 havainnollistaa vastaajien nykyistä statusta suhteessa turvapaikkaan ja suojeluun.

	n	Prosentti
Tilapäinen suojelu	4	44,4%
Turvapaikanhakija	5	55,6%
Pakolainen	0	0,0%
Joku muu, mikä?	0	0,0%
En tiedä	0	0,0%

Kuva 3. Vastaajien status

Kyselyyn vastanneista viisi (5) 55,6 % ilmoitti olevansa turvapaikanhakijoita ja neljä (4) 44,4 % tilapäisen suojelun piirissä. Pakolaisstatusta ei ollut yhdelläkään vastaajalla, eikä myöskään vaihtoehtoa "Joku muu, mikä?" ollut valittu. Vastaajista enemmistö on turvapaikanhakijoita, mikä tarkoittaa sitä, että he ovat hakeneet kansainvälistä suojelua, mutta heidän hakemuksensa käsittely on edelleen kesken. Tilapäisen suojelun piirissä olevat henkilöt puolestaan ovat saaneet suojelupäätöksen, mutta heidän oleskelunsa on määritelty väliaikaiseksi. Tämä viittaa siihen, että vastaajat edustavat kahta eri ryhmää, joilla on eritasoiset oikeudet ja mahdollisuudet yhteiskunnassa.

Seuraava kysymys määritteli vastaajien oleskeluaikaa Suomessa ja kuului "Kuinka kauan olet ollut Suomessa?". Vastausvaihtoehdon pystyi antamaan liukukytkimellä yhden kuukauden tarkkuudella. Tämäkin kysymys oli määritelty pakolliseksi vastata. Kuva 4 osoittaa kaikkien vastaajien vastauksien jakaantuvan yhdestä kuukaudesta yhteen vuoteen.

Kuinka kauan olet ollut Suomessa?

Vastaajien määrä: 9

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1,0	12,0	7,0	6,0	63,0	3,6

Kuva 4. Kuinka kauan vastaajat ovat olleet Suomessa

Vastausten keskiarvoksi muodostuu 7 kuukautta oleskelua Suomessa.

7.2 Turvallisuuden tunne ja kotimaa

Työtä tehdessämme ohjaajan roolissa ryhmäkodilla olemme huomanneet turvallisuuden tunteen olevan tärkeä. Huomasimme yhtäläisyyksiä samoista lähtömaista tulleiden maahanmuuttajanuorten turvallisuudentunteen kokemisessa. Halusimme tässä kyselyssä selvittää, löytyykö vastaajista varmistavaa yhtäläisyyttä ryhmäkodilla tekemämme huomioon turvallisuudentunteesta. Neljäs kysymys oli vapaaehtoinen vastata ja kuului "Kuinka turvalliseksi tunnet olosi Suomessa?" Vastauksen pystyi antamaan liukukytkimellä. Mittarin toisesta päädyistä löytyy sana turvaton ja toisesta päädyistä turvallinen. Asteikko

on 0–10 pistettä, jossa 0 kuvaa turvatonta ja 10 turvallista. Kuva 5 näyttää vastaukset kysymykseen.

Kuinka turvalliseksi tunnet olosi Suomessa?

Vastaajien määrä: 9

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
6,0	10,0	9,6	10,0	86,0	1,3

Kuva 5. Koettu turvallisuuden tunne Suomessa

Kuva 5 osoittaa kaikkien paitsi yhden vastaajan vastanneen 10. Yhden vastaajan vastaus on numero 6. 89 % vastaajista määrittelee tuntevansa olonsa Suomessa turvalliseksi.

Viides kysymys oli vapaaehtoinen ja vastaaminen tapahtui kirjoittamalla vapaasti teksti laatikkoon. Kysymys kuului “Mikä on kotimaasi? (Kysymykseen vastaaminen on vapaaehtoinen)” Halusimme korostaa kysymyksen vapaaehtoisuutta, jotta vastaaja ei voitaisi mahdollisesti tunnistaa, kirjoittamalla erikseen kysymykseen vapaaehtoisuuden. Kaikki yhdeksän kyselyyn vastannutta vastasivat kysymykseen. Kuvan osoittamalla tavalla vastaajat jakautuivat Ukrainan (5) ja Somalian (4) kansalaisiksi. Neljännen ja viidennen kysymyksen vastausten yhteydessä ei pystytty löytämään ryhmäkodilla tekemääme huomiota turvallisuudentunteesta, johtuen vain kahdesta kansalaisuudesta tulleista vastauksista.

7.3 Kotoutumista edesauttavat ja hidastavat tekijät

Kuudes kysymys oli pakollinen kysymys monivalintamahdollisuudella. Kysymys oli “Mitkä asiat olet kokenut edesauttavan kotoutumistasi?”

Vastausvaihtoehdoiksi oli annettu ennalta mietittyjä mahdollisia kotoutumista ja integroitumista edistäviä vastausvaihtoehtoja. Kotoutuminen uuteen yhteiskuntaan on moniulotteinen prosessi, johon vaikuttavat monet eri tekijät kuten seuraavasta vastauksesta voidaan todeta kuvan 6 avulla.

	n	Prosentti
Koulu	9	100,0%
Ryhmäkoti	8	88,9%
Harrastukset	4	44,4%
Kaverit	7	77,8%
Kielitaito	5	55,6%
Työllistyminen	1	11,1%
Joku muu	3	33,3%

Kuva 6. Kotoutumista edistävien asioiden kokeminen

Edellä olevassa kuvassa 6 esitetään kyselyyn vastanneiden henkilöiden kokemuksia siitä, mitkä asiat ovat edesauttaneet heidän kotoutumistaan. Tulokset osoittavat selvästi, että koululla on ollut keskeinen rooli kotoutumisessa, sillä 100 % vastaajista koki sen merkitykselliseksi tekijäksi. Koulutus tarjoaa tietoa ja taitoja myös sosiaalisen ympäristön, jossa voi kohdata ihmisiä ja oppia kohdemaan kulttuuria. Toiseksi tärkeimmäksi tekijäksi nousi ryhmäkoti, jonka 89 % vastaajista mainitsi kotoutumista tukevaksi. Tämä tulos voisi viitata siihen, että yhteisöllinen asuminen ja siihen liittyvä tuki ovat varmasti merkittäviä asioita sopeutumisen ja turvallisuuden tunteen kannalta. Ryhmäkodissa asuvat nuoret voivat saada ohjausta arjen asioihin sekä vertaistukea toisiltaan, mikä helpottaa uuteen ympäristöön sopeutumista. Mielenkiintoisena kohtana vapaasti vastattavaan ”Joku muu” -kohtaan tuli kolme kertaa vastaus sukulaiset. Toinen yllätys oli, että kaverit koettiin kotoutumista enemmän edistäväksi kuin kielitaito. Sosiaalisten suhteiden luominen on tärkeää sekä psyykkisen hyvinvoinnin että kielen oppimisen kannalta, ja toisaalta voisiko tässä olla väärinkäsitystä vastaajien keskuudessa: onko ajateltu oman kielitaidon vastaamishetken taitotason kotoutumisen edistävää vaikutusta vai suomen kielen osaamisen vaikutusta kotoutumiseen.

Seitsemäs kysymys on käytännössä käänteinen edelliseen kysymykseen verrattaessa. Seitsemäs oli vapaaehtoinen kysymys ja kuului ”Mitkä asiat olet kokenut kotoutumistasi hidastaviksi tekijöiksi?” Vastausvaihtoehdoiksi on laitettu osittain samoja tekijöitä, kuin edelliseen kysymykseen. Kuva 7 havainnollistaa vastausten jakautumisen kysymykseen.

Koulu	1	12,5%
Ryhmäkoti	1	12,5%
Puutteellinen kielitaito	7	87,5%
Kulttuurilliset eroavaisuudet	3	37,5%
Viranomaisten päätösten odottaminen	2	25,0%
Kalton kohtelun tai rasismien kokeminen	1	12,5%
Perheestä erossa oleminen	5	62,5%
Epätietoisuus oleskeluluvan saamisesta	3	37,5%
Terveydelliset asiat	0	0,0%
Ympäristöolosuhteet (esim. sää)	1	12,5%
Joku muu, mikä?	0	0,0%

Kuva 7. Kotoutumista hidastavien tekijöiden kokeminen

Edellä olevasta kuvasta 7 ilmenee, että kotoutuminen uuteen yhteiskuntaan on monivaiheinen prosessi, jossa eri yksilöt kohtaavat erilaisia haasteita. Vastauksista ilmenee, mitkä tekijät kyselyyn vastanneet henkilöt ovat kokeneet eniten kotoutumistaan hidastaviksi tekijöiksi. Edellä olevan kuvan 7 kysymykseen on vastannut 8 vastaajaa, ja merkittävimmät esteet näyttävät liittyvän kielellisiin haasteisiin, perheestä erossa olemiseen ja epävarmuuteen oleskeluluvan saamisesta. Selkeästi kotoutumista hidastavimmaksi tekijäksi osoittautuu puutteellinen kielitaito, jonka seitsemän (7) 87,5 % henkilöä vastaajista on maininnut. Tämä on ymmärrettävissä, sillä kielitaito on avainasemassa yhteiskunnassa toimimisessa ja sosiaalisten suhteiden luomisessa. Ilman riittävää kielitaitoa vuorovaikutus asioiden hoitamisissa arjessa ja opiskelumahdollisuuksissa on huomattavan vaikeaa ja lähes mahdotonta (Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus, 2024.)

Toinen merkittävä kotoutumista hidastava tekijä näyttävät olevan perheestä erossa oleminen, jonka viisi (5) 62,5 % vastanneista koki vaikeuttavan sopeutumistaan. Perheen ja läheisten tuen puute voi aiheuttaa stressiä, turvattomuutta ja emotionaalista kuormitusta, mikä puolestaan heikentää kotoutumisprosessin sujuvuutta. Perheen tuki näyttävät myös ryhmäkodilla työskennellessä suurena voimavarana kotoutumisen onnistumisessa.

Kolmantena merkittävänä esteenä nousee esiin kulttuuriset eroavaisuudet sekä epävarmuus oleskeluluvan saamisesta. Kulttuurierot aiheuttavat haasteita ja sopeutumisvaikeuksia erityisesti alkuvaiheessa, kun uuden maan tavat ja normit voivat poiketa merkittävästi omasta kulttuurista. Muita haasteita tuloksista, jotka vähemmän koetaan vaikuttavan, on viranomaisten päätösten odottaminen (25 %) sekä kaltoin kohtelun tai rasismien kokeminen (12,5 %). Yllättäen terveysongelmia ei mainittu ollenkaan kotoutumista hidastavina tekijöinä, ja ympäristöolosuhteet, kuten ilmasto, koettiin vain harvojen kohdalla haasteeksi (12,5 %). Myös koulu ja ryhmäkoti mainittiin kotoutumista hidastavina tekijöinä yksittäisissä vastauksissa (12,5 %). Mistä tämä sitten johtuu, voisi viitata siihen, että vaikka ne yleensä tukevat kotoutumista, ne eivät välttämättä palvele kaikkien yksilöllisiä tarpeita.

7.4 Tyytyväisyys palveluihin

Kahdeksas kysymys etsi vastausta tyytyväisyydestä Suomesta saamiin palveluihin: ”Miten tyytyväinen olet ollut saamiisi palveluihin Suomessa?” Laadimme kysymykseen vastausvaihtoehdoiksi mielestämme maahanmuuttajanuoria eniten koskevat palvelut liittyen turvapaikanhakuprosessiin. Kuva 8 näyttää vastausten hajonnan kysymykseen.

	Tyytymätön	Suurimmaksi osaksi tyytymätön	en osaa sanoa	Jokseenkin tyytyväinen	Suurimmaksi osaksi tyytyväinen	Tyytyväinen	Keskiarvo	Mediaani
Koulu	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%	75,0%	5,8	6,0
Ryhmäkoti	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	6,0	6,0
Maahanmuuttovirasto	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	37,5%	50,0%	5,3	5,5
Terveystieteiden tutkimuskeskus	0,0%	0,0%	0,0%	22,2%	11,1%	66,7%	5,4	6,0
Sosiaalipalvelut	0,0%	0,0%	0,0%	11,1%	0,0%	88,9%	5,8	6,0
Edustaja	0,0%	0,0%	11,1%	0,0%	0,0%	88,9%	5,7	6,0
Yhteensä	0,0%	0,0%	3,9%	5,6%	12,3%	78,3%	5,7	6,0

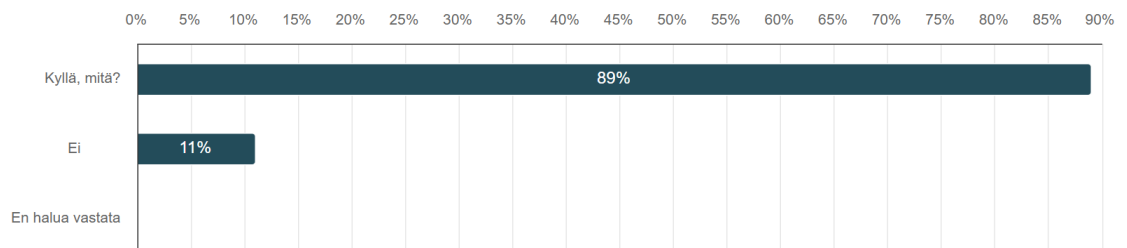
Kuva 8. Tyytyväisyys Suomessa saatuihin palveluihin

Kaikki yhdeksän kyselyyn vastannutta nuorta ovat kokeneet olevansa tyytyväisiä ryhmäkodin tarjoamiin palveluihin. Ryhmäkoteissa nuoret viettävät suurimman osan ajastaan turvapaikanhakuprosessin aikana. Nimensä mukaisesti, ryhmäkodit toimivat nuorille kotina. Myös sosiaalipalveluihin sekä edustajan toimintaan on oltu varsin tyytyväisiä, sillä vastaajista 88,9 % on vastan-

nut olevansa tyytyväisiä näihin palveluihin. Kokonaisuutena kaikkiin turvapai-
kanhakuprosessipalveluihin vastaajista suurimmaksi osaksi tai kokonaan tyy-
tyväisiä on jopa 90,6 %. Huomioitavaa on, että vastaajista kukaan ei ole koke-
nut olevansa tyytymätön tai suurimmaksi osaksi tyytymätön.

7.5 Kontaktit Suomessa

Yhdeksäs kysymys oli vapaaehtoinen ja kuului: “Onko sinulla ryhmäkodin ja
koulun lisäksi muita kontakteja Suomessa?” Aiempien kokemuksiemme myötä
työskennellessämme ryhmäkodilla, olemme todenneet, että esimerkiksi har-
rastukset paikallisten kanssa edistävät kotoutumista. Paikallisten nuorten
kanssa paljon aikaa viettävät maahanmuuttajanuoret oppivat myös suomen
kieltä paljon muita maahanmuuttajanuoria nopeammin. Seuraavaa kuvaa 9
katsoessa voidaan jo päätellä ainakin osalla nuorilla olevan muita kontakteja
kuin ryhmäkoti ja koulu.

Kuva 9. Kontaktit Suomessa ryhmäkodin ja koulun lisäksi

Kaikki kyselyyn vastanneet ovat vastanneet kysymykseen, ja heistä kahdek-
san on vastannut kysymykseen vastausvaihtoehdon “Kyllä, mitä?” Vastan-
neista osa on kirjoittanut tekstikenttään ulkopuolisten kontaktien olevan suku-
laisia ja kavereita. Yksi vastanneista kertoo harrastavansa jalkapalloa. Eräs
vastaajista on kertonut “Kyllä, minulla on ystävät ja minä olen puhelin ryh-
mässä”. Jälkeenpäin harmittaa, ettei kyselyä laatiessa tullut mieleen kysyä so-
siaalisessa mediassa tapahtuvasta kanssakäymisestä. Sosiaalisen median
merkitystä kotoutumiseen olisi voinut täten arvioida hieman paremmin.

7.6 Merkityksellisyys

Kymmenes kysymys oli vapaaehtoinen ja vastaus annettiin tekstikenttään va-
paasti kirjoittamalla. Olimme positiivisesti yllättyneet, kuinka moni vastaajista

antoi vastauksen kysymykseen. Saimme peräti kuusi vastausta kysymykseen, joka kuului seuraavasti: “Mikä on mielestäsi merkittävin asia, joka on auttanut sinua tuntemaan itsesi osaksi suomalaista yhteiskuntaa?” Vastauksissa tulee ilmi jo aiemmin käsiteltyjä kotoutumista edistäviä tekijöitä, jotka vahvistavat näkemyksiämme siitä, mikä on kotoutumisen kannalta tärkeää. Etenkin alla olevan kuvan 10 kaksi ensimmäistä vastausta puhuttelivat meitä opinnäytetyötämme tehdessämme. Olemme itse ryhmäkodissa ohjaajan roolissa työsämme ja näiden vastausten lukeminen lämmittää kovasti mieltä. Samankaltaisuuden kokeminen kerrotaan olevan tärkeää ja tämän tunteen tunteminen korostuu nuorena iässä (Hyvät väestösuhteet ja osallisuus s.a.).

	Vastaukset
▼	Se, miten ihmiset ovat käyttäytyneet minua kohtaan.
▼	Samankaltaisuus, olen samankaltainen suomalaisten kanssa, kun aloitin opiskelut, en erotu kauheasti yleisestä porukasta.
▼	suomalaiset ihmiset, suomenkielentaito, ryhmäkodin ohjaajat, koulu
▼	koulu, terveyspalvelut, ryhmäkodin ohjaajat, suomenkielen taito
▼	Ystävät ja sukulaiset, koulu, suomenkielen taito, ryhmäkoti
▼	koulussa opiskelu, jalkapallo, kaverit, suomenkielen taito, ryhmäkoti

Kuva 10. Merkittävimpänä kokemuksena suomalaiseen yhteiskuntaan integroituaessa

Kuvasta 10 voidaan päätellä, että kotoutuminen uuteen yhteiskuntaan näyttäytyy moniulotteisena prosessina. Se ei ole yksiselitteinen tai suoraviivainen, vaan rakentuu useista eri tekijöistä, kuten sosiaalisista suhteista, kielitaidosta sekä ympäröivän yhteisön asenteista. Näiden osa-alueiden yhteisvaikutus määrittää, kuinka onnistuneesti yksilö kykenee integroitumaan uuteen kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Vastauksista käy ilmi, että tärkeimpiä tekijöitä suomalaisuuden kokemuksen vahvistumisessa ovat ihmisten suhtautuminen, koulutus, kielitaito sekä yhteisöllisyys. Eräs vastaaja korostaa, että merkittävin asia on ollut se, miten ihmiset ovat kohdelleet häntä. Tämä osoittaa, että arvostetuksi ja hyväksytyksi tuleminen on tärkeää kotoutumisprosessissa. Hyväksyvä ja avoin ilmapiiri rohkaisee maahanmuuttajia osallistumaan yhteiskuntaan ja tuntemaan itsensä osaksi sitä.

Toiset vastaajat mainitsevat koulun, suomen kielen taidon ja ryhmäkodin ohjaajat tärkeinä kotoutumisen tukipilareina. Koulu tarjoaa paitsi koulutusta myös

sosiaalisen ympäristön, jossa voi solmia ystävyysuhteita ja oppia suomalaisen yhteiskunnan toimintatapoja. Suomen kielen taito on avainasemassa tässäkin kuten monessa edellä käsitellyissä vastauksissa liittyen aiempiin kysymyksiin, sillä se helpottaa kommunikaatiota ja mahdollistaa itsenäisemmän toimimisen yhteiskunnassa. Lisäksi samankaltaisuuden kokemus nousee esiin yhtenä tekijänä. Eräs vastaaja kokee olevansa samankaltainen suomalaisten kanssa, minkä ansiosta hän ei erotu joukosta. Tämä voi viitata sekä kulttuuriin että henkilökohtaisiin yhtäläisyyksiin, jotka helpottavat sopeutumista ja lisäävät yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Ystävät ja sukulaiset muodostavat edelleen merkittävän tukiverkoston, joka auttaa kotoutumaan ja tuntemaan itsensä osaksi yhteisöä. Sosiaaliset suhteet tarjoavat tukea, tietoa ja mahdollisuuden harjoitella kieltä. Yhteenvetona voidaan todeta, että kotoutumisen onnistuminen perustuu pitkälti sosiaalisiin suhteisiin, kielelliseen osaamiseen ja yhteisön tukeen. Kun maahanmuuttaja kokee olevansa hyväksytty, hänellä on paremmat edellytykset rakentaa elämää Suomessa ja tuntee itsensä osaksi yhteiskuntaa.

7.7 Tulevaisuus

Kysymys numero yksitoista kuului: "Miten Suomessa asuminen on vaikuttanut tulevaisuuden toiveisiin?" Vapaaehtoiseen kysymykseen saimme kahdeksan vastausta, kuten alla oleva kuva 11 näyttää.

	Vastaukset
Y	Tulevaisuuden toiveena ensisijaisesti oppia suomen kieltä, opiskella ammattiin ja työllistyä
Y	minä haluan opiskella ja asuu tällä
Y	Haluaisin asua Suomessa.
Y	Haluaisin ehdottomasti jäädä Suomeen, suunnitelmat opiskella kokiksi ja työllistyä Suomessa.
Y	Suomi on hyvä. Haluan asua Suomessa tulevaisuudessa. Haluan opiskella ja työllistyä Suomessa.
Y	Suomessa hyvin asiat. Turvallinen olo, näen tulevaisuuteni Suomessa.
Y	Haluun asua tulevaisuudessakin Suomessa.
Y	vaikea sanoa, mutta mielestäni on tärkeää osallistua kaikkeen yhteiskunnalliseen toimintaan.

Kuva 11. Suomessa asumisen vaikutukset tulevaisuuden toiveisiin

Yhdestoista kysymys selvitti Suomessa asumisen vaikutuksia tulevaisuuden toiveisiin. Kuvasta 11 voimme selkeästi todeta, että Suomessa asuminen on

vastanneiden kesken tulevaisuuden suunnitelmia ja toiveita positiiviseen suuntaan. Vastauksista käy ilmi, että useimmat vastaajat näkevät tulevaisuutensa Suomessa ja haluavat asettua tänne pysyvästi. Tämä viittaa siihen, että heidän kokemuksensa maassa ovat olleet pääosin myönteisiä ja ovat lisänneet halua rakentaa elämää Suomessa.

Useat vastaajat korostavat opiskelun ja työllistymisen merkitystä osana tulevaisuuden suunnitelmiaan. Esimerkiksi eräs vastaaja kertoo haluavansa ensisijaisesti oppia suomen kieltä, opiskella ammattiin ja työllistyä. Tämä osoittaa, että koulutus ja työelämään integroituminen ovat keskeisiä tavoitteita, jotka liittyvät kotoutumisprosessiin. Myös toinen vastaaja mainitsee haluavansa opiskella ja työllistyä Suomessa, mikä korostaa työmarkkinoiden tärkeyttä kotoutumisen onnistumisessa. Integroituminen helpottuu, kun maahanmuuttaja oppii kielen ja löytää työ- tai opiskelupaikan ja luo kontakteja suomalaiseen yhteiskuntaan. Tärkeää on säilyttää myös oma kulttuuri, äidinkieli ja uskonto osana elämää (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2025.)

Monet vastaajat ovat ilmaisseet halunsa jäädä Suomeen pysyvästi. He kokevat Suomen turvallisenä ja hyvänä paikkana asua. Yksi vastaaja mainitsee erityisesti turvallisuuden ja sen, kuinka hän näkee tulevaisuutensa Suomessa. Tämä viittaa siihen, että Suomen yhteiskunnallinen vakaus ja hyvinvointipalvelut ovat vaikuttaneet myönteisesti heidän tulevaisuuden näkymiinsä. Lisäksi yksi vastaaja tuo esiin yhteiskunnallisen osallistumisen merkityksen. Hän kokee tärkeäksi osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan, mikä osoittaa, että Suomessa asuminen on lisännyt hänen haluaan olla aktiivinen osa yhteiskuntaa. Tämä on tärkeä viesti kotoutumisen näkökulmasta, sillä yhteiskunnallinen osallisuus edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja vahvistaa maahanmuuttajien asemaa uudessa kotimaassaan.

Kokonaisuudessaan vastauksista heijastuu vahva halu jäädä Suomeen ja rakentaa elämää täällä. Koulutus, työllisyys ja turvallisuus nousevat keskeisiksi tekijöiksi, jotka vaikuttavat vastaajien tulevaisuuden toiveisiin. Tämä korostaa sitä, että onnistunut kotoutuminen edellyttää kielitaidon kehittämistä, koulutusmahdollisuuksien tarjoamista ja työelämään pääsyn tukemista. Lisäksi yhteiskunnallinen osallisuus ja turvallinen ympäristö ovat keskeisiä tekijöitä, jotka

voivat vahvistaa maahanmuuttajien halua rakentaa pysyvä tulevaisuus Suomessa.

7.8 Palveluiden riittävyys

Kahdestoista kysymyksen tarkoituksena oli selvittää palveluiden riittävyyttä, ja kyselyn viimeinen kysymys kuului: ”Koetko, että saamasi palvelut jäivät vähäisiksi? Olisitko tarvinnut enemmän tukea tai palveluja? Mitä?” Vastauksista nousee vahva viesti siitä, että suurin osa vastaajista kokee saaneensa tarvitsemansa tuen ja palvelut. Kuva 12 näyttää vastaukset kysymykseen.

	Vastaukset
▼	ei ole
▼	En koe.
▼	En koe. Koen että olen saanut kaiken tuen.
▼	Uskon että kaikki on mennyt hyvin enkä koe että olisin tarvinnut enempää. Uskon saaneeni kaiken palvelun niin hyvin kuin voin.
▼	En koe
▼	Koen että enemmän jalkapalloon ja muihin harrastuksiin tukea.

Kuva 12. Palveluiden riittävyyden kokeminen

Kysymys oli hyvin moninainen ja sisälsi monta kysymystä. Vastaukset puolestaan ovat hyvin selkeät. Tähänkin vapaaehtoiseen kysymykseen saimme suhteellisen paljon vastauksia. Peräti kuusi yhdeksästä vastaajastamme vastasi kysymykseen. Vastaajista viisi on sitä mieltä, ettei koe jääneen vaille palveluita. Tämän kysymyksen vastaukset noudattavat samaa linjaa, jota kyselyn muutkin kysymykset ovat noudattaneet: Valtaosa vastaajista kokee asioiden olevan hyvin ja saavansa riittävästi palveluja sekä olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin.

Yksi kyselyn vastaajista vastasi kysymykseen seuraavasti: ”Koen että enemmän jalkapalloon ja muihin harrastuksiin tukea.” Työmme puolesta tiedämme harrasterahan olevan ryhmäkodeissamme rajallinen. Toiset harrastukset kustantavat enemmän, eikä ryhmäkodin asukkailla ole mahdollisuutta esimerkiksi jääkiekon harrastamiseen, jota voidaan yleisesti ottaen pitää hyvin kalliina lajina, ellei harrastukseen saada ulkopuolista tukea. Kilpaurheilun harrastaminen on vapaa-ajan harrastamista kalliimpaa esimerkiksi pelimatkojen sekä li-

senssien ostamisen vuoksi. Lisenssien hankinnassakin voidaan kohdata ongelmia, sillä kaikilla turvapaikanhakijoilla ei välttämättä ole syntymätodistusta iän varmistamista varten. Tämä yksittäinen kommentti joka vastauksissa avaa hyvin tärkeän näkökulman: vaikka peruspalvelut koetaan riittäviksi, harrastusmahdollisuuksiin kaivataan enemmän resursseja ja tukea.

Harrastukset ovat merkittävä osa nuorten sosiaalista kehitystä, hyvinvointia ja kotoutumista, joten tämänkaltaista toivetta tulisi tarkastella vakavasti. Kuntien ja järjestöjen harrastustukimäärät vaihtelevat paikkakunnittain ja täten silläkin on vaikutusta maahanmuuttajanuorten kokemuksiin.

Kaiken kaikkiaan vastauksista heijastuu tyytyväisyys ja kokemus riittävästä tuesta. Kuitenkin yksittäisten toiveiden, kuten vapaa-ajan tukemisen, huomioiminen voisi parantaa entisestään yksilöiden hyvinvointia ja osallisuuden tunnetta.

7.9 Kokemuksia ja ajatuksia

Kyselymme päättyy vapaaehtoiseen kokemuksien ja ajatuksien jakamiseen. Alla olevassa kuvassa 13 on vastauksia kohtaan: “Voit vapaavalintaisesti jakaa lisää kokemuksiasi ja ajatuksiasi.”

Vastaukset	
▼	Suomi on hyvä maa, kokemukseni ovat hyvät. Haluan tulevaisuuteni olevan Suomessa, haluan kasvattaa lapseni Suomessa ja perustaa perheen.
▼	Olen tyytyväinen tilanteeseeni, sain oleskeluluvan, ryhmäkodilta olen saanut hyvää palvelua ja tukea.
▼	Kaikki on mennyt hyvin Suomessa, minulla on hyviä ystäviä Suomessa.
▼	Mielestäni Suomi on hyvä maa, kokemukseni ovat positiivisia.

Kuva 13.

Neljä vastaajaa on kommentoinut viimeiseen kohtaan. Kaikki vastaukset ovat tulkittavissa positiivisina kokemuksina ja ajatuksina. Vastauksissa Suomea pidetään hyvänä maana ja kokemukset osoittautuvat hyviksi. Etenkin seuraava kommentti kuulosti hyvältä kotoutumisen näkökulmasta: “Suomi on hyvä maa, kokemukseni ovat hyvät. Haluan tulevaisuuteni olevan Suomessa, haluan kasvattaa lapseni Suomessa ja perustaa perheen.”

Vastauksista korostuvat tyytyväisyys nykytilanteeseen, hyväksi koettu palvelu sekä halu rakentaa tulevaisuutta Suomessa. Yhteisenä teemana kaikissa vastauksissa on turvallisuuden ja hyvinvoinnin tunne. Yhteenvedona voitaisiin todeta vastauksista, että vastaajat kokevat elämänsä täällä positiivisena ja merkityksellisenä. He arvostavat saamaansa tukea, ystävyyssuhteita ja mahdollisuuksia rakentaa tulevaisuutta. Näiden kokemusten perusteella voidaan päätellä, että suomalainen yhteiskunta on onnistunut tarjoamaan turvallisen ja toiveikkaan ympäristön monille maahanmuuttajille.

8 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää yksin tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden kokemuksia integroitumisesta suomalaiseen yhteiskuntaan. Opinnäytetyön tulokset antavat myönteisen kuvan kokonaisuutena nuorten kokemuksista ja tuovat esiin useita kotoutumista edistäviä ja hidastavia tekijöitä. Yhteenvedona voidaan todeta, että koulutus, yhteisöllinen asuminen, sosiaaliset suhteet ja kielitaito ovat merkittävimpiä kotoutumista tukevia tekijöitä. Kokemukset Suomesta, ryhmäkodin toiminnasta sen tarjoamasta turvasta, arjen ohjeistuksesta helpottavat nuorten asettumista uuteen maahan.

Suurimmat kotoutumista hidastavat tekijät liittyvät kielitaitoon, perhesuhteisiin ja epävarmuuden tunteisiin tulevaisuudesta. Näiden haasteiden ratkaisemiseksi tulisi panostaa erityisesti kielikoulutukseen, perheenyhdistämisprosessien helpottamiseen ja selkeämpiin oleskelulupakäytäntöihin. Lisäksi syrjinnän ja kulttuurierojen aiheuttamia ongelmia voitaisiin lieventää lisäämällä vuoropuhelua eri yhteisöjen välillä sekä tarjoamalla kohdennettua tukea kotoutumisen alkuvaiheessa. Tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että peruspalvelujen lisäksi huomioitaisiin yksilölliset tarpeet, kuten esimerkiksi mahdollisuus mielekkääseen vapaa-aikaan. Tällöin Suomi ei ole vain paikka asua vaan myös paikka, jossa voi elää täysipainoista elämää.

Vastauksien analysoinnista voidaan päätellä ja saada käsitystä siitä, että palveluiden räätälöinti ja jatkuva kehittäminen ovat avainasemassa, erityisesti kotoutumistyössä, jota ryhmäkodissa työskennellessä tulee edistää ja toteuttaa.

Kokonaisuutena voisimme myös todeta, että yksin tulleiden alaikäisten kotoutuminen ei ole yksiselitteinen tai suoraviivainen prosessi, vaan moniulotteinen kokonaisuus, jossa korostuvat sekä yhteiskunnalliset rakenteet että yksilölliset kokemukset. Yksin tulleet alaikäiset, jotka kokevat tulleensa hyväksytyiksi ja saavat riittävästi tukea, pystyvät rakentamaan tulevaisuuttaan toiveikkaasti Suomessa.

Moni vastaajista kertoi haluavansa jäädä Suomeen pysyvästi, opiskella ja työllistyä täällä, vaikka ilmeni vähemmässä määrässä epätietoisuutta tulevaisuuden suhteenkin. Mielestämme tämä viestii vahvasta halusta olla osa yhteiskuntaa ja rakentaa elämää turvallisessa ja tasa-arvoisessa ympäristössä.

Opinnäytetyömme päätutkimuskysymyksen (Millaisia kokemuksia maahanmuuttaja nuorilla on Suomesta?) näkökulmasta tarkasteltuna kokemukset näyttäytyvät suurimmaksi osaksi positiivisilta kokemuksilta. Suomi koettiin turvallisena maana yhtä vastaajaa lukuun ottamatta. Keskiarvoksi muodostui kysymykseen tästä huolimatta 9,6 asteikolla 0–10. Mielestämme keskiarvo on erittäin hyvä, mutta sen taakse ei voi piilottaa sitä tosiasiaa, että yksi yhdeksästä vastaajastamme ei kokenut Suomea kovin turvallisesti maaksi.

Kotoutumista edistäväksi kyselyyn vastanneet maahanmuuttajanuoret ovat kokeneet koulun (100 %), ryhmäkodin (89 %) ja kaverit (78 %). Vastaavasti suurimmiksi kotoutumista hidastaviksi tekijöiksi maahanmuuttajanuoret ovat kokeneet puutteellisen kielitaidon (88 %), perheestä erossa olemisen (63 %), kulttuurilliset eroavaisuudet (38 %) sekä epätietoisuuden turvapaikan saamisesta (38 %). Mielestämme on hyvä, että kaikki vastanneet pitivät koulua kotoutumista edistävänä tekijänä. Koulunkäynti mahdollistaa suomen kielen oppimisen, mikä taas vastaavasti oli koettu suurimpana hidasteena kotoutumisessa. Koulunkäynnin voidaan katsoa poistavan ajan mittaan puutteellisen kielitaidon aiheuttamaa kotoutumisen hidastetta.

Kyselymme vastanneiden maahanmuuttajanuorten tyytyväisyyttä mitattaessa ovat vastaajat olleet varsin tyytyväisiä saamiinsa palveluihin. Kahdeksannessa kysymyksessä kysyimme tyytyväisyyden kokemuksia liittyen seuraaviin palve-

luihin: koulu, ryhmäkoti, maahanmuuttovirasto, terveydenhuolto, sosiaalipalvelut sekä nuoren edustaja. Keskiarvoksi näihin palveluihin muodostui 5,7 asteikolla 1–6 numeron 6 kuvaten tyytyväisyyttä (kuva 8). Mielestämme tulokset ovat erittäin hyvät ja voidaan katsoa kyselyyn vastanneiden olevan tyytyväisiä kokemuksiinsa saamistaan palveluista Suomessa. Myös palveluiden saamisen määrä oli koettu yhtä vastaajaa lukuun ottamatta riittäväksi.

Kyselymme kysymysten 10, 11 ja vapaamuotoisen 13 vastausten perusteella Suomea on pidetty yleisesti hyvänä maana. Suomessa on nähty oma tulevaisuus ja on haluttu jatkaa opiskelua sekä työllistyä. Vastaajat ovat olleet tyytyväisiä kohtaamaansa kohteluun ja huomanneensa olevan samankaltaisia suomalaisten kanssa.

Aineiston analysointi oli työlästä mutta antoisaa ja mielenkiintoista. Opinnäytetyö toteutettiin yhdistämällä kvalitatiivista ja kvantitatiivista lähestymistapaa, sillä halusimme saada syvällistä ja henkilökohtaista tietoa yksin tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden kokemuksista kotoutumisesta. Laadullinen lähestymistapa mahdollisti vastaajien omien tunteiden, ajatusten ja kokemusten esiin tuomisen, mikä oli tärkeää tämänkaltaisessa aiheessa, jossa yksilöllisyys ja elämänhistoriat korostuvat.

Koimme tärkeäksi, että jokainen vastaus käsitellään yksilönä. Halusimme kunnioittaa nuorten kertomuksia ja tuoda ne esiin sellaisina kuin ne ovat. Opinnäytetyötä toteuttaessa eettiset näkökohdat olivat erityisen keskeisessä asemassa. Pidimme tärkeänä asiana sosiaalialan etiikkaa, jota Kangasniemen ym. (2021, 7) mukaan sosiaalialalla asiakastyössä tulee noudattaa. Turvallisuus ja oikeudet korostuivat siinä, että kysely toteutettiin anonyymisti Webropol-alustan kautta, eikä vastaajia ollut mahdollista tunnistaa vastauksista sekä osallistuminen oli täysin vapaaehtoista, ja vastaajille korostettiin heidän oikeuttaan kieltäytyä osallistumasta tai keskeyttää osallistuminen milloin tahansa.

Analysoinnin kautta nousivat esiin sekä kotoutumista tukevat että hidastavat tekijät, joista moni oli jo itsellämme tiedossakin, mutta osa myös yllätti meidät. Esimerkiksi se, kuinka vahvasti turvallisuuden tunne ja halu jäädä Suomeen

toistuivat vastauksissa, teki meihin suuren vaikutuksen. Samoin harrastusmahdollisuuksiin liittyvä palaute avasi silmämme sille, miten tärkeää nuorten arki ja vapaa-aika on kotoutumisen kannalta. Tähän toivomme jatkossa pystyvämme panostamaan enemmän.

Opinnäytetyöprosessin aikana opimme paitsi kyselytutkimuksen tekemisestä, myös itsestämme ammattilaisina ja ihmisinä. Koimme suurta vastuuta siitä, että nuorten ääni kuuluisi oikein ja arvostavasti. Tämän työn tekeminen vahvisti entisestään haluamme toimia yksin tulleiden maahanmuuttajanuorten tukena ja kehittää ryhmäkotien toimintaa niin, että jokainen nuori voisi tuntea olonsa arvokkaaksi, nähdyksi ja ennen kaikkea turvalliseksi. Samalla opinnäytetyö muistutti meitä siitä, että kotoutuminen on jatkuva, yksilöllinen prosessi, jota ei voida pakottaa tiettyyn muottiin ja kaikilla se ei etene samalla tavalla. Siksi myös tukitoimien tulee olla joustavia ja aidosti nuorten tarpeista lähteviä.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyöprosessi oli opettavainen ja merkityksellinen. Vaikka matkaan sisältyi haasteita ja ajallisesti tämän toteutukseen meinasi tulla kiire, tämä prosessi opetti meitä kärsivällisyyteen ja sinnikkyYTEEN. Erityisen palkitsevaa oli huomata, että nuoret halusivat jakaa ajatuksiaan ja toiveitaan, ja että saimme välitettyä heidän ääntään eteenpäin konkreettisesti. Päätimme opinnäytetyötä aloittaessa, että hyödynnämme myös omia havaintoja ja kokemuksia työskennellessämme ryhmäkodissa alaikäisten maahanmuuttajanuorten kanssa, mutta emme kuitenkaan halunneet liian suureksi näkökulmaksi tätä, vaan pääpaino pysyy nuorten kokemuksissa. Opinnäytetyön läpinäkyvyys ja rehellisyys olivat keskeisiä periaatteita. Uskomme, että opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää konkreettisesti ryhmäkotien kotouttamistyössä ja että opinnäytetyömme voi toimia osaltaan muutoksen tukena.

8.1 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Ryhmäkodeissa asiakaskunta koostuu henkilöistä, jotka ovat erityisen haavoittuvassa asemassa. Eettisyys oli olennaisesti vaikuttava asia tutkimuskyselyä tehdessä. Tärkeää oli pohtia heidän taustojaan ja elämäntilanteitaan, jotta kysely ei aiheuttaisi emotionaalista kuormitusta tai herättäisi vaikeita tunteita. Kysymyksiä laadittaessa kiinnitettiin erityistä huomiota siihen, mitä asioita on aidosti tarpeellista kysyä ja millä tavoin kysymykset esitetään. Tavoitteena oli

varmistaa, että kysymysten sisältö on osallistujille turvallinen, selkeä ja helpposti ymmärrettävissä jotta virhetulkinnoilta vältyttäisiin.

Tutkimuslupa opinnäytteelle anottiin Solum Yhtiöt Aves Oy:lta.

Tutkimusaineiston keruussa, käsittelyssä ja säilyttämisessä noudatettiin Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) antamia ohjeita koskien yksityisyyden suojaa ja tietoturvaa. Kyselyn yhteydessä ei kerätty henkilötietoja eikä pyydetty tietoja, joiden perusteella vastaajat voitaisiin tunnistaa. Korostimme tutkimuksen saatekirjeessä (Liite 1) tutkittaville, että tutkimus on täysin anonyymi. Ajattelimme että tämä on korostamisen arvoinen asia ja madaltava kynnys osallistua kyselyyn. Kyselyn tuloksia säilytettiin opinnäytetyön tekijän hallussa, suojattuna kaksivaiheisella kirjautumisella. Mikäli vastaajat olisivat antaneet tunnistettavia tietoja avoimiin kysymyskenttiin, nämä tiedot olisi poistettu ennen aineiston analysointia. (TENK 2009, 8–9.)

Koko tutkimusprosessin ajan opinnäytetyön tekijä kunnioitti vastaajien oikeutta itsemääräämiseen. Kyselyyn osallistuminen oli vapaaehtoista, ja vastaajat pystyivät keskeyttämään kyselyn täyttämisen milloin tahansa. Kyselytutkimuksen tavoitteet ja toteutus esiteltiin selkeästi ja rehellisesti, ja myös tutkimustulosten raportointi tehtiin eettisiä periaatteita noudattaen. (TENK 2019, 7–8.)

Tutkimuksen luotettavuutta on tärkeää pohtia, kuinka hyvin tämän kyselytutkimuksen otos edustaa koko perusjoukkoa ja millainen vastausprosentti saavutettiin. Vastausprosentti jäi alhaiseksi, joten on huomioitava, että tutkimuksen tuloksiin vaikuttaa se, että iso osa kohderyhmästä on jättänyt vastaamatta kyselyyn. Tuloksia tarkasteltaessa on hyvä muistaa, että ne heijastavat vain tietyn ajankohdan ja rajatun vastaajajoukon näkemyksiä. Tutkimusprosessi toteutettiin kuitenkin huolellisesti ja eettisesti. Kokonaisluotettavuuden parantamiseksi panostettiin kohderyhmälle sopivan aineistonkeruumenetelmän käyttöön sekä kysymysten selkeään ja ymmärrettävään muotoiluun. Lisäksi kyselylomake testattiin ohjaavalla opettajallamme ja muokattiin ennen sen varsinaista käyttöä. (Vilkkä 2014, 152–153.)

8.2 johtopäätökset ja jatkotutkimusaiheet

Johtopäätöksenä voimme todeta että opinnäytetyömme aihetta voisi tutkia yksilöllisemmin laadullisen tutkimuksen eli haastattelun keinoin. Haastattelu mahdollistaisi erilaisen lähestymistavan tutkittavaan aiheeseen. Meille heräsi myös ajatuksia perheenyhdistämisen merkityksestä kotoutumiseen, sekä sosiaalisen median merkitys kotoutumisessa sekä kielen oppimisessa ja sosiaalisten suhteiden luomisessa.

Koska kotoutuminen on pitkä prosessi, voisi olla hyödyllistä myös tehdä seurantatutkimus, jossa samoja nuoria seurataan useamman vuoden ajan, jotta nähtäisiin, miten integroituminen etenee eri elämänvaiheissa. Toiminnallisena kehittämistyönä tulosten pohjalta voisi toteuttaa kehittämishankkeen, jossa nuorten osallisuutta edistettäisiin esimerkiksi vertaistoiminnan, harrastustoiminnan tai nuorisotyön keinoin. Näiden vaikutuksia voitaisiin mitata ja arvioida haastatteluiden tai kyselyjen kautta. Integroitumista tukevissa toimissa olisi tarvetta kehittää palveluita nuorten näkökulmasta, ei pelkästään hallinnollisten tai juridisten vaatimusten perusteella, vaan aidosti osallisuutta ja hyvinvointia edistäen.

LÄHTEET

Alaikäisten tukeminen ja edustaminen s.a. Kotoutuminen.fi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/alaikaisen-tukeminen-ja-edustaminen> [viitattu 16.3.2025].

EU:n turvapaikkasäädökset s.a. Pakolaisneuvonta. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.pakolaisneuvonta.fi/asiantuntijajarjesto/tietoa-pakolais-ja-ulkomaalaisoikeudesta/eun-turvapaikkasaadokset/> [viitattu 16.3.2025].

European Commission. 2016. Challenges in the Labour Market Integration of Asylum Seekers and Refugees. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://migrant-integration.ec.europa.eu/sites/default/files/2016-11/EEPORefugeesSynthesis-reportEMPL_FINAL41.pdf [viitattu 21.9.2024].

Hyvät väestösuhteet ja osallisuus s.a. Kotoutuminen.fi. WWW- dokumentti. Saatavissa: [Hyvät väestösuhteet ja osallisuus tukemaan kotoutumista ja yh-teenkuuluvuuden tunnetta | Kotoutuminen](#) [viitattu 10.4.2025].

HAMK- Häme University of Applied Sciences. 2025. Webropol kyselyt ja tietosuoja. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://digipedaoh-jeet.hamk.fi/ohje/webropol-kyselyt-ja-tietosuoja/?utm_source=chatgpt.com [viitattu 5.5.2025].

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Publishing Oy. [viitattu 6.5.2025].

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Tammi. [viitattu 6.5.2025].

Juhila, K. 2021. Laadullinen tutkimus ja teoria. *Laadullisen teoksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullinen-tutkimus-ja-teoria/> [viitattu 20.9.2024].

Kangasniemi, M. & Tehyn eettinen toimikunta. 2021. Etiikkaa arjessa. Pohdintoja sosiaali- ja terveydenhuollon etiikasta. Turku: Tehy Ry. Tehyn julkaisusarja F: 2/21. Saatavissa: https://www.tehy.fi/fi/system/files/mfiles/julkaisu/2021/2021_f2_etikkaa_arjessa_pohdintoja_sosiaali_ ja_terveydenhuollon_etiikasta_id_16134.pdf [viitattu 15.4.2025]

Kototutumlaki 14.4. 2023/681.

Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta 17.6.2011/746.

Laki kotoutumisen edistämisestä 19.4. 2023/681.

Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus. 2024. Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. WWW-dokumentti. Päivitetty 15.10.2024. Saatavissa: <https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/kotoutuminen-ja-osallisuus/koulutus-ja-kielitaito> [viitattu 4.4.2025].

Maahanmuuttovirasto. 2019. Tietoa turvapaikanhakijalle. Ilman huoltajaa olevat lapset. PDF-dokumentti. Saatavissa: [https://migri.fi/documents/5202425/20571064/Tietoa%20turvapaikanhakijalle_Ilman%20huoltajaa%20olevat%20lapset%20\(fi\).pdf/93fe1257-a5f7-2331-d51f-f69844dd421d/Tietoa%20turvapaikanhakijalle_Ilman%20huoltajaa%20olevat%20lapset%20\(fi\).pdf](https://migri.fi/documents/5202425/20571064/Tietoa%20turvapaikanhakijalle_Ilman%20huoltajaa%20olevat%20lapset%20(fi).pdf/93fe1257-a5f7-2331-d51f-f69844dd421d/Tietoa%20turvapaikanhakijalle_Ilman%20huoltajaa%20olevat%20lapset%20(fi).pdf) [viitattu 16.3.2025].

Maahanmuuttovirasto. 2025. Turvapaikka suomesta. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://migri.fi/turvapaikka-suomesta> [viitattu 22.1.2025].

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2025. Maahanmuuttajien kotoutuminen. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://okm.fi/maahanmuuttajat-ja-kotoutuminen> [viitattu 4.4.2025].

Pakolaisten vastaanotto s.a. Kotoutuminen.fi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/pakolaisten-vastaanotto> [viitattu 19.9.2024].

Petäjänemi, M. 2022. (Un)becoming an asylum seeker: Nomadic research with men awaiting an asylum decision. University of Oulu. University of Oulu. Graduate School. University of Oulu. Faculty of Education. Väitöskirja. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://oulurepo.oulu.fi/bitstream/handle/10024/36904/isbn978-952-62-3301-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 20.3.2025].

Sisäministeriö. 2024. Turvapaikanhakijat ja pakolaiset. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://intermin.fi/maahanmuutto/turvapaikanhakijat-ja-pakolaiset> [viitattu 22.8.2024].

Suomen YK-liitto. 2021. Lasten oikeudet. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.ykliitto.fi/yk-teemat/ihmisoikeudet/lasten-oikeudet> [viitattu 23.8.2024].

TENK, Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2009. Humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettiset periaatteet ja ehdotus eettisen ennakoarvioinnin järjestämiseksi. Helsinki. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/eettisetperiaatteet.pdf> [viitattu 6.5.2025].

TENK, Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarvointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf [viitattu 6.5.2025].

Tutkimusprosessi. 2009. KvantiMOTV. WWW-dokumentti. Saatavissa: Tutkimusprosessi - KvantiMOTV (tuni.fi) Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/menetaelmaopetus/tutkimus/prosessi.html> [viitattu 20.9.2024].

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2024. Maahanmuuttajien kotoutuminen edellyttää yhdenvertaisuutta ja yhteistyötä. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://tem.fi/maahanmuuttajien-kotouttaminen> [viitattu 23.8.2024].

Ulkomaalaislaki 30.4.2004/301.

UNHCR. 2024. Mid-Year Trends. United Nations High Commissioner for Refugees. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.unhcr.org/mid-year-trends> [viitattu 5.5.2025].

Valtioneuvosto. 2015a. Hallituksen maahanmuuttopoliittiset toimenpiteet. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://valtioneuvosto.fi/documents/10616/334517/Hallituksen+maahanmuuttopoliittiset+toimenpiteet/186046e8-46c7-450c-98cf-45b2e2d19c2c> [viitattu 9.1.2025].

Valtioneuvosto. 2015b. Ihmisoikeuksien yleismaallinen julistus. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://um.fi/documents/35732/0/UDHR_suomenos.pdf/6ac83870-f353-965e-fc4c-b0dbef95931d?t=1701958455409 [viitattu 9.1.2025].

Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Helsingin yliopisto. E-kirja. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/bc1c2c8a-0eb8-4881-ba8f-510ce386b810/content> [viitattu 6.5.2025].

Vilka, H. 2014. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 5.5.2025].

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. 5.päivitetty painos. E-kirja. Jyväskylä: PS-kustannus. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/> [viitattu 5.5.2025].

VOKnet. 2023. Lasten koulunkäynti ja varhaiskasvatus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://tila.tiimeri.fi/sites/migri-VOKnet/layouts/15/start.aspx#/SitePages/Koulunk%C3%A4ynti%20ja%20varhaiskasvatus.aspx> [viitattu 23.8.2024].

KUVALUETTELO

Kuva 1. Kuvakaappaus maahanmuuttoviraston sivulta. Turvapaikan hakeminen: Ilma huoltajaa oleva lapsi. Maahanmuuttovirasto. 2025. Saatavissa: https://migri.fi/documents/5202425/77113995/Turvapaikan+hakeminen_Ilman+huoltajaa+oleva+lapsi_fi.pdf/0b1f0465-b72e-e611-54e8-12063a9822a3/Turvapaikan+hakeminen_Ilman+huoltajaa+oleva+lapsi_fi.pdf?version=1.2&t=1623147843489 [viitattu 10.4.2025].

LIITTEET

Liite 1. Tutkittavien informointilomake

Arvoisa kyselyyn osallistuja,

Olemme Aleksii Padatsu ja Sanna Auvinen, Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun opiskelijat, ja teemme opinnäytetyötä aiheesta "yksintulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden kokemuksia integroitumisesta suomalaiseen yhteiskuntaan". Tavoitteenamme on tutkia yksin Suomeen saapuneiden alaikäisten kokemuksia integroitumiseen liittyen. Vastaamalla tähän kyselyyn voit vaikuttaa yksintulleiden alaikäisten palveluiden toteuttamiseen Solum Yhtiöt Oy:lla.

Opinnäytetyön kysely toteutetaan anonymisti Webropol kyselynä. Kaikki tutkimukseen liittyvät vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Vastauksista ei voida tunnistaa kyselyyn vastannutta henkilöä. Kerättyjä tietoja käytetään ainoastaan opinnäytetyötämme varten, ja ne hävitetään, kun opinnäytetyö on valmis.

Arvostan suuresti, jos osallistut opinnäytetyöhömmö jakamalla kokemuksiasi ja näkemyksiäsi. Osallistumisesi on täysin vapaaehtoista, ja voit keskeyttää osallistumisesi milloin tahansa syytä kertomatta. Kysely sisältää 13 kysymystä ja vie noin 10 minuuttia.

Vastausaika on kyselyyn sunnuntai 2.2.2025 klo 23.00 asti. Linkin kyselyyn saatte ohjaajalta.

Jos sinulla on kysyttävää tutkimuksesta, voit olla yhteydessä meihin tai ohjaavaan opettajaamme.

Opinnäytetyömmö ohjaava opettaja: Olli Rissanen

Olli.Rissanen@xamk.fi

Linkki kyselyyn: <https://link.webropol-surveys.com/S/3447A595F66626EB>

Kiitos jo etukäteen arvokkaasta panoksestasi tutkimuksemme onnistumiseen!

Ystävällisin terveisin,

Aleksii Padatsu
XAMK, sosionomi
Calpa002@edu.xamk.fi

Sanna Auvinen
XAMK, sosionomi
csaau002@edu.xamk.fi

Hyvä ~~Solum Yhtiöt Aves Oy:n~~ henkilökunta,

Olemme Aleksii Padatsu ja Sanna Auvinen, Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun opiskelijat, ja teemme opinnäytetyötä aiheesta "yksintulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden kokemuksia integroitumisesta suomalaiseen yhteiskuntaan". Tavoitteenamme on tutkia yksin Suomeen saapuneiden alaikäisten kokemuksia integroitumiseen liittyen. Vastaamalla tähän kyselyyn asiakaskunta voi vaikuttaa yksintulleiden alaikäisten palveluiden toteuttamiseen ~~Solum Yhtiöt Aves Oy:lla~~.

Tutkimus toteutetaan anonymisti ~~Webropol~~ kyselynä. Kaikki tutkimukseen liittyvät vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Vastauksista ei voida tunnistaa kyselyyn vastanneita. Kerättyjä tietoja käytetään ainoastaan opinnäytetyötämme varten, ja ne hävitetään, kun tutkimus on valmis.

Kiitämme jo etukäteen teidän avustanne tämän kyselyn toteuttamisessa. Nuorten osallistuminen on täysin vapaaehtoista, ja he voivat keskeyttää osallistumisensa milloin tahansa syytä kertomatta. Nuoret voivat vastata kyselyyn itsenäisesti saatuaan linkin ohjaajilta. Kysely sisältää 13 kysymystä ja vie aikaa noin 10 minuuttia. **Vastausaika on kyselyyn sunnuntai 2.2.2025 klo 23.00 asti.**

Jos teillä on kysyttävää tutkimuksesta, voit olla yhteydessä meihin tai ohjaavaan opettajaamme.

Opinnäytetyömme ohjaava opettaja: Olli Rissanen

Olli.Rissanen@xamk.fi

Linkki kyselyyn: <https://link.webropolsurveys.com/S/3447A595F66626EB>

Kiitos jo etukäteen arvokkaasta panoksestasi tutkimuksemme onnistumiseen!

Ystävällisin terveisin,

Aleksii ~~Padatsu~~

XAMK, sosionomi

Calpa002@edu.xamk.fi

Sanna Auvinen

XAMK, sosionomi

csaa002@edu.xamk.fi

Kokemuksia Suomesta

🔗 [Pöytäkirja kokemukset maahanmuuttajilta](#)

Kysely on tarkoitettu yksin maahan saapuneille alaikäisille maahanmuuttajille. Tavoitteenamme on saada parempi ymmärrys integroitumiseen vaikuttavista tekijöistä. Kysely on anonyymi, eikä vastauksistasi voi tunnistaa sinua. Vastaaminen on täysin vapaaehtoista.

Vastauksia käsitellään luottamuksellisesti, ja niitä käytetään ainoastaan opinnäytetyön tutkimukseen liittyviin tarkoituksiin.

Kerätty tieto säilytetään turvallisesti ja poistetaan, kun sitä ei enää tarvita tutkimuksen tarkoituksiin.

[← Takaisin](#) [Kokemuksia Suomesta](#) [→ Eteenpäin](#)

Seuraava

[Lisää vaihtoehtoinen teksti tähän](#)

1. Mikä on sukupuolesi? *

- Mies
- Nainen
- Muu
- En halua vastata

+ Lisää kysymys

+ Lisää teksti/kuvia

↻ Lisää sivuvaihto

2. Mikä on statuksesi tällä hetkellä? *

- Tilapäinen suojele
- Turvapaikanhakija
- Pakolainen
- Joku muu, mikä?
- En tiedä

+ Lisää kysymys

+ Lisää teksti/kuvia

↻ Lisää sivuvaihto

3. Kuinka kauan olet ollut Suomessa? *

Valinta Valinta

Valinta

4. Kuinka turvalliseksi tunnet olosi Suomessa?

+ Lisää kysymys

+ Lisää tekstiä/kuvia

+ Lisää sivuvaihto

5. Mikä on kotimaasi? (Kysymykseen vastaaminen on vapaaehtoinen)

+ Lisää kysymys

+ Lisää tekstiä/kuvia

+ Lisää sivuvaihto

6. Mitkä asiat olet kokenut edesauttavaksi kotoutumistasi? *

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto

- Koulu
- Ryhmäkoti
- Harrastukset
- Kaverit
- Kielitaito
- Työllistyminen
- Joku muu

7. Mitkä asiat olet kokenut kotoutumistasi hidastaviksi tekijöiksi?

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto

- Koulu
- Ryhmäkoti
- Puutteellinen kielitaito
- Kulttuurilliset eroavaisuudet
- Viranomaisten päätösten odottaminen
- Kaltoin kohtelun tai rasismien kokeminen
- Perheestä erossa oleminen
- Epätietoisuus oleskeluluvan saamisesta
- Terveydelliset asiat
- Ympäristöolosuhteet (esim. sää)
- Joku muu, mikä?

[+ Lisää kysymys](#)

[+ Lisää tekstinä kuvaa](#)

[↻ Lisää sivuvaihto](#)

8. Miten tyytyväinen olet ollut saamiisi palveluihin Suomessa?

	Tyytymätön	Suurimmaksi osaksi tyytymätön	en osaa sanoa	Jokseenkin tyytyväinen	Suurimmaksi osaksi tyytyväinen
Koulu	☐	☐	☐	☐	☐
Ryhmäkoti	☐	☐	☐	☐	☐
Maahanmuuttovirasto	☐	☐	☐	☐	☐
Terveystieteiden tutkimuskeskus	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiaalipalvelut	☐	☐	☐	☐	☐
Edustaja	☐	☐	☐	☐	☐

9. Onko sinulla ryhmäkodin ja koulun lisäksi muita kontakteja Suomessa?

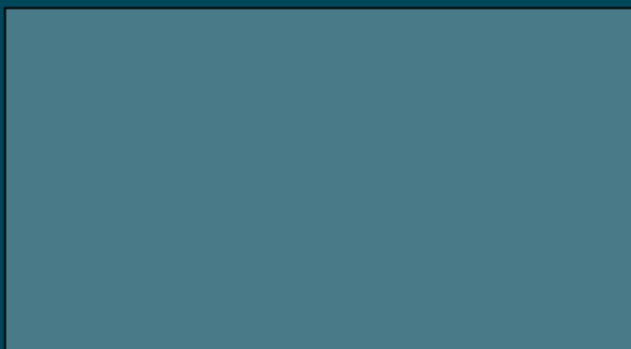
- Kyllä, mitä?
- Ei
- En halua vastata

[+ Lisää kysymys](#) [+ Lisää tekstiä/kuvia](#) [+ Lisää sivuvaihtoja](#)

10. Mikä on mielestäsi merkittävin asia, joka on auttanut sinua tuntemaan itsesi osaksi suomalaista yhteiskuntaa?

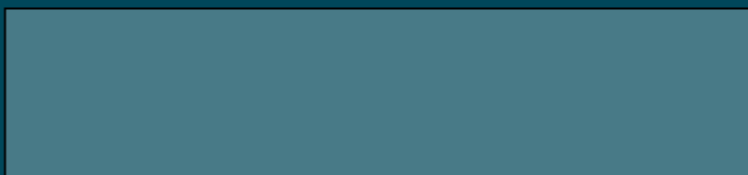
[+ Lisää kysymys](#) [+ Lisää tekstiä/kuvia](#) [+ Lisää sivuvaihtoja](#)

11. Miten Suomessa asuminen on vaikuttanut tulevaisuuden toiveisiisi?

— + Lisää kysymys + Lisää tekstiä/kuvia + Lisää sivuvaihtoa

12. Koetko, että saamasi palvelut jäivät vähäisiksi? Olisitko tarvinnut enemmän tukea tai palveluja? Mitä?

— + Lisää kysymys + Lisää tekstiä/kuvia + Lisää sivuvaihtoa

13. Voit vapaavalintaisesti jakaa lisää kokemuksiasi ja ajatuksiasi.

